

ఆంధ్రపత్రిక

308280

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 22 వ తేది మంగళవారము.
ఆనందనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ తృతీయ 3.

No. 157
సంచిక ౧౫౭

ఆనందా ఫౌంటేన్ పేనా.

౧౪ వన్నె బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొళాయి యున్నందువలన ఇంక చాలాకట్టను. విద్యాధులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకకొనుచు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపనగును. వెల. రు. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

కాగితములు రకములు

బ్లాక్ కాగితములు, తెల్లకాగితములు, కలర్ కాగితములు, మరియు అనేక ప్రేషనకీ సామానులు పెనసల్లు పేనాలు, టైప్ రైటింగు కాగితములు, లెజ్జర్ కాగితములు, ఇవి అన్నియు దొరకును. వలయువారలు క్రింద అడ్రెస్సునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము.

బ్రాడ్వే, మదరాస్.

FREE! దీనినిజదువవలదు FREE!!

ప్రతికుటుంబమునం దుండఁదగిన పుస్తకము.
ఈ త్రైలాశ్చటమున కోర్సుని కోడండ్రప్రలాపము.
(రెండవ కూర్పు) ఒక అణా తపాలా బిళ్లపంపువారి కుచితము.
ఈయాగ్రంథము కడవఱకే యాధరకు ఇవ్వబడును.
ఆవల ప్రతి 1-కి 2 అణాలు వంతున ఇవ్వబడును.
మిత్రులారా! మేమిగ్రంథమును గత ఏప్రిల్ నెలలో ప్రచురించినపుడు అనేకలు మాకు మీకని తీసికొన్నందున ఆగ్రంథము మేనెలలోనే ఖర్చయిపోయినది. నేనుక వ్రాయు వారలకులేదని వ్రాయుటకు జింతిల్మణుల ముద్రించితిమి. దిఇ యును మునుపటివలెనే ఖర్చగుననియెంచి మునుమున్న తమకు పబ్లిషింగ్ చెదము. ఈగ్రంథముచే మేము లాభమందవలయునను కోరికలేనివారగుని గ్రంథమును దప్పించుకొను వారలకందఱికిఁ ద్రి యును. ఈగ్రంథము ప్రతిస్త్రీలు జదివి, ఆత్మలయెడ కోడండ్ర మండవలసిన మర్యాదయు, కోడండ్రయెడ ఆత్మల కుండవలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖముందురను పరోపకార బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొద్దీప్రతులే ముద్రింపబడెనే త్వరితపడి తెప్పించుకొందురని మాప్రార్థన.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వేంకటేశ్వర్ ప్రీధి, సాహుకార్ పేట, మద్రాసు.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానస్తాపము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపఁబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
వైద్యకాశ్రీ విజికోంకర్ గోవిందజి.
ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము.
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తుచే (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బస్టు లూబ్రికేటింగు ఆయిలు లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,
మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

మిక్సిలి చౌకధరలకు వేలము.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

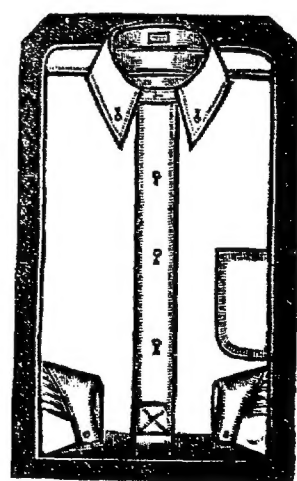
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును
పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టను
వనమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషచీటి చూచికొనిన మౌనము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోర్ట్ బొంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, బార్లిటవున్ మద్రాసు.

చిరునామా:— ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

20 గారువంటి యాసము యము తప్పకలదు.
సెన్సెంజరునెల 1 తేది నుండి మొదలుకెట్టబడియున్నది. ఆర్థికమగు చౌకగ మాచొక్కాయాలు గయి రాసువలను అమ్మనున్నా రము.

మొదటికేరం ట్వీల్ వస్త్రులు అణాలు 0-12-0
,, ప్లాసు వస్త్రులు 3-0-0

మీ యూజి దగ్గరనున్న ఔల్ ఫేషను కేరు వ్రాయుడు.
లండను ప్రేషింగు కంపెనీ,
87, 88 రథకొబారువీధి, మద్రాసు.
LONDON TRADING CO
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరలైట్లపైషనును దెలుపవలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ.వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

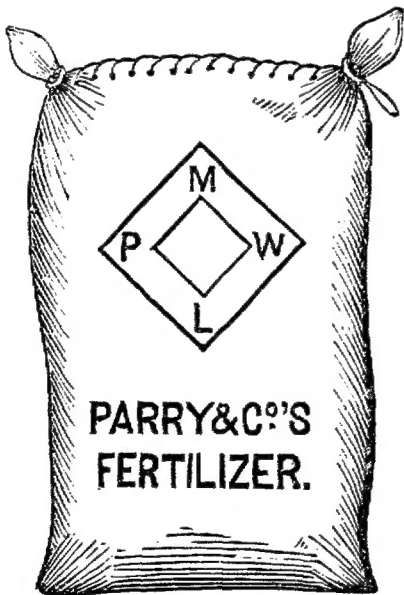
జి. టి. మదరాస్.

తెలిగ్రాం లడను
పండిట్, మదరాస్.

మెస్సర్స్ ప్యారి ఆండు కో.

మేనేజింగు యేజింట్లు, ది ప్రెసిడెంసీ మెన్యూరేవర్సు లిమిటెడ్ మద్రాసు.

పూర్వమైన పంటలకు
... ఈ క్రింద నుదహరించిన మైలుల
కును, ఇంకా ఇతర మైలులకును, అన్ని
విధములయిన మైలులకును, ఆయా భూ
ములను సరించి ఆయా మైలులకు తగిన
యెరువులు తయారు చేయబడుచున్నవి.
ఆయా భూములనుండి బంపబడు వ
ట్టిని తనిఖీ చేసి యీ యెరువుల తయారు
చేయబడుచున్నవి. గాన ఫలితము
రెట్టింపుకు సంబంధించినది లేదు.
... ఈ విషయమును తెలుసుకొనువారు
మాగుంటూరు సోల్ యేజింట్లనుండి
తెలిసికొనగలరు.
వరి, గోధుమ, పత్తి, నీలి, వేరు
సెనగలు, నువ్వులు, ఆముదాలు, కుసు
ములు, రాగి, సజ్జ, జొన్న, మొక్క
జొన్న, ఆకుకూరలు, గడ్డ, చొప్ప

తగినయెరువులు!!
వగైరా, అన్ని అపరదినములు చిలగ
డము, బంగాళాదుంపలు, పసుపు,
అల్లం, మిరపకాయలు, నీరల్లి, వెల్లుల్లి,
వంకాయలు, ముల్లంగి, చిక్కుడుకాయ
బటాని, పొగాకు, చెఱుకు, తమలపాకు,
మిరియాలు, కొబ్బరిచెట్టు, తేయాకు,
కాఫీ, ఆరటి చెట్టు, దాక్షిణ్య,
అంజూరు, పంపరపన, సరకుచెట్టు,
పొట్లకాయలు, గంజాయి చెట్టు,
అనాసకాయలు, పూలచెట్టు, బాదం
చెట్టు, అన్ని బాపతుల ఫలవృక్షములు,
మామిడిచెట్టు, దానిమ్మచెట్టు, గడ్డి,
ఎరువు పుష్కములను క్రయ
జాపితా మొదలగు వాటికి క్రింద
నుదహరించినందు వైవిలాసమునకు
వ్రాయవలెను.

చీమకు ర్తి బసవయ్య, మర్పంటు, సోల్ యేజింట్లు మాగుంటూరు పోస్టు, మాగుంటూరు జిల్లా.

వనోషధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపొట్టు, పాతవాయువుపొట్టు, రసకట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన
నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫననవాడి. నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2. Bombay.

లక్ష్మి.

బల వర్ధ బోష ధము.

మెదడులో పటుత్వము లేకుండుట, శ్రీలు వెట్టిగా
యేడ్చుట, మలబద్ధము, నిస్సారత, వీర్యవత్తము, వెన్నెముకలో
నొప్పి, పాలిపోవుట, నపుంసకత్వము మొదలగు వానిని కుదిర్చి
శరీరమునకు బలమిచ్చును. ఇది దేహములో కండలను పెంచును.
నెత్తురుకు, మెదడుకు, రక్తనాళములకు విశేషము బలమొసం
గును. మాడుబుడ్డు వాడవలసినది. మిర్రోగము నయమగును.
మీరు క్రొత్తమనుష్యు లయినట్లు కనపడును.

లక్ష్మి మియంటియందు ప్రతిదినముండుటవలన బలమును
సామర్థ్యమును, తేజస్సును ప్రసాదించును. మంచి ఆరోగ్యము
మంచి దేహపటుత్వము యుండుటవలన గల జీవితేచ్ఛ నిది
యొసంగును. బుడ్డి 1కి విలువ 2-4-0. మాడుబుడ్డు విలువ 6-4-0
లక్ష్మి ట్యానిక్ మాత్రలు, 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి 2-0-0.
సోలు ఏజెంట్లు: ల హెయారు డ్రగ్ స్టోర్సు
నెం 106, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంట్లులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్ధేయల కుద్దేశంపబడిన ఆత్మరూపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాసన
యుండునది, కొన్ని వీర్యరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన నేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మరూపము సువాసననుభవించి
చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వవలసి మీదగ్గిరినన్న
సాఫ్టుకేసు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాటవ్రా
యుదు. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
1 జి. బొమ్మ ఆత్మరూప కెడ్డసయి బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరూప
మరగ రెట్టిబడి ఘనమును యెంచుచు కార్డులు డెజిక్ 1-కి
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఏజెంట్లు: ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కమిశన్ కంపెనీ, 155 కామా మసీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజెంట్లు: మెహత పురుషోత్తం మూర్తి
నెం 23, నై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారు సమాపం మదరాసు.

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.
ఇది సంజీవివంటి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల
అతిరహస్యపు బోషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరంబడోపు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస
కత్వము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మించియు
దుర్బినియోగముచేసిన మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
శుభ్రపరిచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట
నాళనము చేయుటలో గంజీవివంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది
శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16 కృష్ణప్ప మొదలిపిడి, తిరువల్లికే. మదరాసు.

గ్లోబ్ కంపెనీవారి బొటనవేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినది. వందల
వందల విక్రయము. వెల పెట్టె 1.కి
రూ 1-4-0 పోస్టాజు వేరు. ప్రాంతీయ
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిదార్లు
చే వ్రేలిముద్ర వేయటం సర్వత్ర అవలం
బించుచున్నారు. వర్తకులు, డి. డ. డ.,
యినాంచార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెనీ, మాగుంటూరు.

పండ్ల పొడి.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.
పంటినుప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిడును
అమృతాంజనుడిపో పోస్టాజు బొంబాయి.

పితాపురము ప్రేమనగరము:— “వేంట్టుండు” ప్రభుత్వ గారి
జేసామింపబడిన యధ్యక్షునికి చందాలు పోషచేయుటకై
యీవేల 18న జేరిన పోరాపుర ప్రేమనగరమున
నిచ్చట నా ప్రేమనగర గొప్పపంటను. సభకు సుమారు
150 మంది ప్రేమలు విచ్చేసిరి. అప్పు డగ్రామనాసినదాలగు
ప్రేమపురం రాజీగారు హైందవ వైనివలుగూడఁ దా మాం
గ్రామనామములొని ప్రజలయగుట నెవ్వరికి తెల్పామ్రామ్య
పడయకాంతులై పోరాడుచున్న పును వారికి సహాయము
చేయువిషయమున హైందవ సేవకులగుట గల విధులను
గూర్చి యొక చక్కని చిన్ని యపనాగముచ్చిరి. ఆసంగతు
లే “కామియన్ వ్యాప్టియిటువలె”తో సంబంధించి వాత్స
రు జె. యస్ ఎల్ కి గా యవ్యసించుచు, ఈపోషచేయు
చందాధనము యధ్యక్షుకొఱకుఁ గాదనియు, ప్రార్థనాహాస
ములతోఁ బోరాడుచున్న పోషకులకు వలయు అట్లు పోకర్క
ములకొఱకు మాప్రేమ యుపచరించుననియుఁ జెప్పిరి. అంతట
మిసెస్ దేవప్రభాకరగారు, క్రీమతి గూడపాటి లక్ష్మీదేవసమ్మ
గారు, క్రీమతి గాదెల్లె వేంట్టుండుమృగాయను కొన్ని
యుద్వేషాదనక వాక్యముల నుడిచిరి. అనంతరము తెలుఁగున
జాతీయగీతిము పాడుటతో సభ ముగిసెను. తరువాత సభ్యు
రాండ్రను చందాలువేయుటకై ప్రార్థింపగా ప్రేమనగర
వేయి రూప్యములు నేసిరి. వెయివేలం నే పిగిలివచ్చును
చందాలువేసిరి. తిరుగు మిచ్చట వేయిబడిన చందాలు
మొల్చియు రు 1240 లు. ఈసారమున నింకను గొలె చందా
ధనము పోషగానగదని మానవ్యుక్తిము. అని యొకరు పితా
పురమునుండి వాయుచున్నారు.

శాంతిని కేతనము.

II

ఈ కథానియందు తొలిటి బుద్ధిమత్తమగురుకులవాస విజ్ఞానపరిమళంబున, వక్త్రమాన స్వకళాశాలలకంటెను విలక్షణమయ్యెను లెన భయలక్షణలక్షింపై వెలయుచున్నది. ఆయాశ్రమ విద్యార్థుల కీక్షించి: వాం కీవిషయములు విశద మగును. వారిలో ప్రతియొకనివదనము సుఖసంతోషపూరితమై యుండు. వారియత్నాన బాగూకలెల మోటుముటు. ప్రతి పరినివారే స్వయముగ జేయుచుండురు. వారినిష్కలపటాదాం భిక్షివీతియు విద్యయపాత్రము. నాణ్యముగాని గుడిసెలు వారి నివాసములు. ఒక్కొక్క వీటిరము ముప్పది నలువది మందికి వాసయోగ్యము. ఒజ్జలను వారితోడ వసించురు. బాలురే పరిసాలకులు. తాదానాది కీక్షలు. బహుమానములు అరుదు. స్వసామగ్ధ్యములను వారు పనులంద వినియోగించుచుండురు గావున దండనీతి యనవలయు. వివిధవిషయముల జరిపించి తీర్మానముల నుపపాదించుటకు వారప్పడప్పడు సమాజేశ మగుచుండురు. (1) శరీరవ్యాయామ కమిటీ (2) విద్యావ్యాసం గిక సభ (3) సాంతాలలను అనాది బాతుల విద్యావృద్ధికి తోడ్పడు సంఘ మొకటి (4) బాలురచే నెన్నకొనబడిన పృ ముఖుల సభ, చిన్న చిన్న న్యాయస్థానములందు కాన్యనిర్వాహ కము జేయుచుండును. (5) అన్నియంశముల జరిపించు ప్రధాన సభయొకటియు గలదు. ఉపాధ్యాయులు వారిని నిర్బంధము గా కీక్షింపరు. వారికార్యములందు విశేషము జోక్యముపుచ్చు కొనరు. కొందఱు ఒజ్జలవలె బాలుర శక్తి సామగ్ధ్యముల నణగక్రిక్రిక, వారికి మిత్రస్నేహ నొసంగి వారిధీశక్తులు సహజ వికాసము నొందజేయవలెను. తల్లిదండ్రులకు నిర్భక్తులని నిరాశ గల్గించినచోలారాయాశ్రమము బ్రవేశించిన యంతి కాలముననే సప్రయోజనలగుచున నమృతము పుట్టింతురు. “బాలురుని స్వశక్తిని విశ్వసించి తదభివృద్ధి కనుకూలమగు నావరణముల నేర్పాటుచేయుట గురువిధియనియు, అమిత నిర్బంధముగల బాలునిబుద్ధి ప్రసన్నము గాబాలదనియు” రవీంద్రుడు దలంచి తదనుగుణముగ బనిచేయుచుండును. బాలుర సహజశక్తులు విజృంభించు నాశ్రమమున నవకాశము గలదనియు వారిశిష్యము.

అచటి విద్యాపద్ధతి.

భాషాపాఠములు నేర్పనపుడు బాలురు ధారాళముగ మాట్లాడునట్లును న్యాయనట్లును వీలుండును. రవీంద్రుడు రచించిన యాపకములను బాలరప్ప డప్పడు ప్రదర్శించురు. ముఖ్యముగ పిన్నవారు ఆభివృద్ధి సహితముగ నాడగలరు. ఇతరపాఠ ములతోపాటు గానము చిత్రలేఖనము నేర్పబడును. వేషవ బామున 4^వ, 5 గంటలకు గంటకొట్టగనే గాయకబృందము భగవన్నామ సంకీర్తన జేయుచు ప్రతికుటీరమున నిద్రించువారి పేల్కొల్పవలెను, చురల రాత్రియందు నిద్రాకాలమాసన్న మగుడు ఆబృందము ప్రత్యేకతనము గావింపుచు కుటీరముల చుట్టాను సంచరించును. సాయంసమయమున సంగీతపాఠము నేర్పుకొనునపుడును, బాలురు స్వేచ్ఛగా దిరుగునపుడును రవీంద్రుని గీతములను శ్రవణానందముగ వివచ్చును. ఇట్లుగాన చిత్రలేఖనాది సరస మనోహర కళలచే విద్య కోల్పోలుటంబట్టి సృష్టియందలి యానంద సౌందర్యములను గ్రహించి యనుభ వించు సామగ్ధ్యాను రాగములు బాలరమనంబుల కంజింప జేయుచుండు. నూర్వోదయాస్తమయ సమయంబుల బాలురు సృష్టివైచిత్ర్యముల పరికిలించుచు, తద్రూపముల లిఖించుచు విహరింతురు. అచటి పూర్వవిద్యార్థులలో నొకడు శిల్పకళా నిపుణుడని మనదేశమందు నితరదేశములందును ప్రసిద్ధిగాంచుట ప్రశంసనీయును. కొందఱు సృష్టిపరికిలన బహుమాన్యు ముగా నొనర్చుచు, క్రిమికీటకాదుల యాకృతులను ప్రియార్థులు గను క్రమముగను వ్రాసియుండురు. దినపూర్వమున 7 ము 10 వఱకు, దినపర్యంత 2 ము 5 వఱకు బడి జరుగుకాలము. వాతా వరణము అవకాలముగానుండిన తరుచ్చాయల సుఖాసీనులై పాఠములు నేర్పుకొనుదురు. తరగతి సంఖ్య పదునైదుకు మించదు. లఘుభోజనానంతరము అటలు పండెములదెనకు వెళ్ళుచుగ. ఈపాఠశాలకు సంబంధించినఫుట్ బాల్ టీమ్ (foot ball team) అత్యుత్తము. దేహవ్యాయామమునకును రాత్రిభోజ నమునకును మధ్యకాలము వినోదకళలయండును, మధురగాన, రూపకప్రదర్శనములందును వినియోగపడుచుండును. వారు తమ కాలమంతయు ఆవరణరహిత బహిరంగ ప్రదేశములందు గడపు చుండురుగాన ప్రకృతిమాత వారి ధీసత్వముల నవశంబుగ పుష్టి నొందించుచుండు. ప్రయత్న పూర్వకముగా నెందఱుపాఠ్యా యులైన నంతయుపకృతి జేయగలరా? అచటియెజ్జలు సహి

తము ఆనందశృప్తులై యుండురు. వారికి నియంతయగు ప్రధా నోపాధ్యాయుడులేడు. చరాచరములకు భాషప్రదుడగు పరమేశ్వరుడే వారికి పరమగురువు. వానిసమక్షమున మన్నలు అచటి యాచార్యులు కేవలము భావించి పని చేయుచుండురు. అచటి బోధకులు ఆశ్చర్యము న్నూర్చుకొనుచో పాటుపడు చుండురు. గురుశిష్యులక్రింది పురస్కరయనబంధమున కీయాశ్రమము నిద ర్శనము. ఆయాశ్రమమున నొకమందిరము గలదు. వారమునకు రెండు పర్యాయములందు భగవత్పాఠక్షేపము జరుగును. సాధారణముగ రవీంద్రుడును, వారులేనియప్పుడు ఇతరబోధకులలో నొకరును దానిని నిర్వహింతురు. ఇదిగాక అనదినము సంధ్యా కాలముందు పాతికగంటసేపు ఏకాంతముగ నీశ్వరోపాసన గావింపు చుండురు. మఱియు మనోహరముగ నందుకాలమున బహిరంగమున సుఖాసీనులై శాంతచిత్తములతో వారు నేర్పిన మంత్రస్తోత్రములగానము చేయుచుండురు.

ప్రతి యుపాసనావసానమున నంద రేకగ్రీవమున వేద మంత్రముల పఠించుచు భగవంతుని నుతించుదురు. వారు సాయంకాలమున జడుపుమంత్రముల యభిప్రాయమిది. ఏదే వును పృథివ్యాప్తజీవోపాయ రాకాశములందును, ఓషధి వన స్పృతులందును, విశ్వభవనములందును ప్రవేశించిన సర్వాం తర్యామియో ఆదేవుని? నమస్తాగ్రము, నమస్తాగ్రము. ఓం యోదేవోఽహమ్మి యోపుయో విశ్వంభవన మావి జేత. యఓషధీభ్యమో వనస్పతీభ్య తస్మై దేవాయ నమో నమః॥ అని విక్రమముగ బఠింతురు.

ఆర్యుల సనాతన ధర్మములను, చారిత్రాదులను గర్భ మున ధరించుచుండు సంస్కృతవాణి మనదేశమున పూర్ణ ముగ వ్యాపించుటకును, పూర్వయువుల యాచార్యుల యుత్త మ యాశయములు మనదేశమున స్థిరములై మనల నావేశించు టకునుబట్టియాశ్రమములే యాధారములని దృఢముగ జెప్ప నొప్పు. మన బాలికాబాలురకు పిన్న నాటనందేయో హిందూ మతమునందు తిరస్కార భావము గల్గించు మిషనరీ పాఠ శాలలందు క్రైస్తవ మతము బోధింపబడుచున్నట్లే హిందూ విద్యాలయములందును గృహములందును, మందిరములందును శ్రిందూమత ప్రభావమును బోధించవలెను. ప్రభుభక్తి, యీశ్వ రభక్తి, పాపభీతి, సత్యధర్మవిరతి గల్గి మనము మాతృదేశ సేవచేయుట కర్హ్యము.

శ్లో॥ శాంతా మహతో నివసంతి సంతః

వసంతవల్లంకహితం చరంతః

తీర్థాస్వయం భీమమహర్ణవంజనాః

న హేతునా న్యానపితారయంతః॥

అనుశ్లోకమునకు సాక్షిభూతుడై శాంతుడును, మహత్తు డును, వసంతకాలముపగిది లోకహిత మాచరించువాడును, తాను కృతార్థుడై యవ్యాజ ప్రేమచే నన్యల తరింపజేయ నుద్యమించువాడునగు రవీంద్రుడు మనకు మార్గదర్శకుడై యన వరతము దైవకృపచే వెలయుగాక! రవీంద్ర దేవేంద్రుల నా మము మనదేశమున కాశ్వత కీర్తిభాజన మగుగాక. శాంతి నికేతనమందు ప్రభవించు అధ్యాత్మ విద్యాప్రభావము మనదేశ మును, ప్రపంచమును శాంతపఱుచుగాక. ప్రస్తుత ఘోర సం గ్రామము శీఘ్రముగ మరతమగుగాక॥

కోర్టు వ్యవహారములు.

ద్వీపాంతరవాసశిక్ష రద్దగుట.

(న్యాయమూర్తులు ఎయిలింగు, హానే గార్లు)

గత జూలై నెల 18 వ తేదీరాత్రి 9 గంటలప్పుడు కాచి టిలో నిర్ణయ చంపబడిరి. ఈ మాత్యసందర్భమున 18 మంది చార్జి చేయబడిరి. వీరిలో నలుగురికి గంజం సెక్షన్ జడ్జిగారు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించిరి. ఇంద్రుడైన నీలుగురును హైకోర్టునకు అప్పిలు పెట్టకొనిరి. రెండవమద్యాయి ఆ నేరము జరిగినపు డచ్చటలేదనుటకు తగిన సాక్ష్యము గలదనియు, ఫిర్యాదుపక్షమున సాక్ష్యమొసగినవారందరు ముద్దాయిల శత్రువులుగాన, వారి సాక్ష్యమును విశ్వసించ రాదనియు, ముద్దాయిల పక్షమున వాదించబడెను. ఫిర్యాదుపక్షము సాక్ష్యమున సందేహమునకు కారణము గలదని పల్లెకు ప్రాసి క్యూటరుగారును విన్నవించిరి. రెండవమద్యాయి యావోట లేదనుటకు విశ్వసించ బాలకుండుటను విశదపరచుచు, వినను, విశ్వాస్తావముగాని సాక్ష్యము నాధారముచేసికొని ముద్దాయిలకు శిక్షవిధింపరాదని యభిప్రాయపడి జడ్జిలు క్రింది కోర్టు తీర్పును రద్దుపరచి, ముద్దాయిలను వదలిపెట్టుట కనుజ్ఞ నొసగిరి.

విజయనగరం ఎన్టీలు.

[న్యాయమూర్తి బేక్వెల్ గార్లు.]

కీర్తిశేఖరాదైన విజయనగరము హోరాని గారి ఎన్టీలు ఎగ్జిక్యూటర్లలో నొక్కరగు విశాఖపట్టణం జిల్లాకలెక్టరుగారిని ఆపదవినుండి తొలగించి విజయనగరం ఎన్టీలును కొక బ్రష్టిని గాని, లేదా, ఎగ్జిక్యూటరు హోదాకు మఱొక్కరినిగాని నేమించుటకు కోరుచు న్యాయవాదులగు బ్రైట్వెల్ గారు హైకోర్టులో ఆర్జీ దాఖలుచేసి, మరణశాసనము ననుసరించి నేమింపబడిన ఎగ్జిక్యూటరును ఆస్థానమునుండి తొలగించుట కను, నూతనముగ నొక ఎగ్జిక్యూటరును నేమించుటకును, అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ను ఆర్టు 4-వ సెక్షన్ ప్రకారము హైకోర్టువారికి అధికారముగలదని తెలియజేసిరి. ఇట్టి యర్జీ న్యాయమగునా, కాదా యని తనకు సందేహముండుటను విశదపరచి, జడ్జిగారు దెనిఫిసరీల (సాత్తు హక్కుదారుల)కు నోటీసుల సంప ననుజ్ఞ నొసగిరి.

న్యాయము నొకకోర్టునుండి

మఱియొక కోర్టుకు మార్చుట.

[న్యాయమూర్తులు: ఆక్టింగు ప్రధానజడ్జి.

శేషగిరిఅయ్యగుగార్లు.]

కొడగులో కాఫీవైరుపట్టించు న్యాయకం అను దొరగారి ఏజంటు గ్రీన్ వైరస్ అను నాతడు తనయజమానని ద్రవ్యము నవహరించి, నమ్మకద్రోహముచేసెనని రెండుదావాలు దాఖ లాయెను. ముద్దాయి కొడగు డిస్ట్రిక్టుమేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టుకు విచారణార్హము పంపిరి. ఇండియన్ అను, విశోపియనులను కలిపిన కారర్ల సభ తన విచారణలో మేజిస్ట్రేటుగారికి తో డ్దవలయునని ముద్దాయికోర్టును మొదటికారర్లపేరు చెప్ప గానే, ఆతడు పక్షపాతి యనిచెప్పి విశోపియనుకొడగు అంద రును అట్టివోషము కలవాడేయని ముద్దాయి మొఠపెట్టు కొనెను. అటులయినచో, నమ్మక ద్రోహం ఏకారర్ల సభగాని నిష్పక్షపాతబుద్ధితో సాక్ష్యమునుమాత్రము గ్రహించి యభి ప్రాయ మొసగుట విశ్వసనీయముగాదను నభిప్రాయమును తెలియజేయుచు, డిస్ట్రిక్టుమేజిస్ట్రేటుగారు ఆ కేసులను మఱి యొక్క సెక్షన్ కోర్టునకు మార్చుట యుక్తమని సలహా నంది చ్చిరి; ఆన్యాయముల విచారణను ఉత్తరములవారు సెక్షన్ కోర్టుకు మార్చునప్పుని కొడగుకుమిషనరుగా రభిప్రాయ మొస గిరి. ఈ కేసులను హైకోర్టు సెక్షన్ విచారణకు పంపునట్లు డిస్ట్రిక్టుమేజిస్ట్రేటుగారికి ఉత్తరు వొసగవలయునని వేడుచు ముద్దాయి హైకోర్టుకు ఆర్జీ పెట్టుకొనెను. పల్లెకు ప్రాసిక్యూటరు గారు ముద్దాయి పక్షమున వాదించిరి. ఈమధ్దిని ఆక్షేపించుచు, ఆ విచారణను దక్షిణానరా, ఉత్తరములవారు, కోయంబ తూరు, యీ సెక్షన్ కోర్టులలో దేనికైన మార్చునప్పుని క్రాన్ ప్రాసిక్యూటరుగారు శ్రుతపరచిరి. ఈ న్యాయశృంగంధర్మముల ననుసరించి, దీనిని హైకోర్టు సెక్షన్ కు మార్చునట్లు జడ్జిలు కొడగు డిస్ట్రిక్టుమేజిస్ట్రేటుగారి కనుజ్ఞ నొసగిరి.

జూట్టపుకో పోలీసు కోర్టు

నమ్మక పుద్రోహము:— బంగారు గొలుసులను చేయు నిమిత్తము సుందరాచారియను నాతడు రాఘవులు నాయనిచేతికి 42 నవరముల నిచ్చెను. కొంతపనిచేసి, పనియంతయు పూర్తి కాకమునపె, రాఘవులు నాయు డాగొలుసులను సుందరా చారికి చూపుటకు తెచ్చెను. పని యంతయునైన పిమ్మట తెచ్చుని సుందరాచారి చెప్పెను. కాని, రాఘవులు నాయుడు, ఆగొలుసులలో నొకదాని నొక మార్పాడినద్ద రూ 205 లకు తాకట్టుంచి, యావైకము నవహరించుకొని పారిపోయెను. దీనిని వినగానే, సుందరాచారి పోలీసువారికి రిపోర్టుచేసెను. తుద కా నాయుడు, సాత్తుతోడ నరెచ్చుచేయబడెను; నేరము నొప్పుకొనెను. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి మూడు నెలలు కఠిన ఖయిదు విధించిరి.

దయాకరవిజయము.

ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారి హరికథ.

ఈ నెల 18-వ తేదీ మార్చిమందలి శ్రీ వేంకటగిరి మహా రాజా గారి విద్యాలయమునని శిక్షాత్తరవాసులును, సరసకవి తిలకులును, సత్సంస్కారపూర్వక పురుషుల నగు శ్రీయుక్త ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు స్వరచిత దయాకరవిజయమును హరి కథా రూపముగా గాలక్షేప మొనర్చిరి. ఇట్టికథలకు మా పాఠులు నవీనులయ్యును, విద్యాలయభవనము పెద్దలపిన్నలచే

క్రిక్కిరిసి, శ్రోతలందఱు నానందమగ్నులైరి. కథానంతరము మా పాదలును, కవితోపకరణమునకు శ్రీ దుర్గా సుబ్రహ్మణ్య శర్మగా రీతివయముగా వ్రాసిన పద్యరత్నములలోఁ గొన్నిటి నిందుఁ బొందు పఱచితిని.

మ॥ తనసౌందర్యము కాదు; స్కందన విద్యాప్రాధియై గాదు; దశవద్యోక్తి యుగపంపక; యిశ్వమన్నక వెలికలొనునీ మనమందున్న దయాసుధారసమై పేమక బొంగివైకుంఠిశ్రో త్పాకాయశ్రుతిపేమయ్యె; శుభమా ర్తీ! సోమనాధాగ్రహే॥

నీ॥ రత్నాకరుండు తీగనిలాభకాంక్ష పు
త్తునినోడచేరాన కనుపువోట,
కొడుకుభూతహితైక గుణమునఁజేసిత
ద్వితీయ వ్యయముగావించువోట,
తనయునిరాకఁ దద్యార్థనాలించి ర
త్నాకరుఁ డతని నెగ్గడువోట,
కడసారి నలదయాకరుఁడు 'వానిసల' దు
స్థితిఁబాసి నృపపుత్రిఁ దెచ్చువోట,

తే॥ నీదు వక్తృత్వమును వర్ణనీయచర్య
సకల జనహృదాకర్షణ చతురమయ్యె;
సభ్యచిత్త సమ్మోహన సరసవిద్య
వెట్టని సుభూషణము నీకు విబుధవర్ణ॥

నీ॥ తనకూఁతు ప్రతియొడనుజూచి నృపతి య
ద్భుత విహంగముల మునుఁగువోట,
సుమపురమునకేగుచో వార్షిధి దయాక
రుని నమాత్యుండు పోఁద్రోయువోట,
వార్షి నొండొకబండవైనుండి యలదయా
కరుఁ డీశ్వరుని భక్తిసరయువోట,
సుమపురిఁ దుడిఁజేరి ఖోఁజీశుకూఁతు ద
యాకరుఁ డొగిఁదెండ్రయాడువోట,

తే॥ బోర! మీవక్తృతయు ఘేటి యభినయము
సకలజనహృదాకర్షణ చతురమయ్యె;
సభ్యచిత్త సమ్మోహన సరసవిద్య
వెట్టని సుభూషణము నీకు విబుధవర్ణ॥

వృత్తాంతలేఖలు

బ్రహ్మపుర వార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి.)

వర్షము.

బరహంపురము నెవ్వెంబరు 16:—సుమారు 10 దిన ములనుంచి వర్షము మిక్కిలిమీఁదగా కురియుచున్నది. యాచ కులకును, కూలీలకును జీవనము కష్టతమముగా నున్నది. అతి వృష్టిచే పంటచెడు సేమాయని హాళియు భయపడుచున్నారు.

సంగ్రామసాహాయ్య సభ:—

ఈనెల 12 తేదీ శనివారంబోజన పురమందిరమున మాజిల్లా జడ్జిగారైన సీ. కె. శ్రీనివాసరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద సభ జరిగినది. జిల్లాకలెక్టరు మున్నగు జిల్లా అధికారులను, ఘోష్టు, వర్తకులు, ఉద్యోగిగణులు, చాలమంది పురజనులను వచ్చిరి. శ్రీజడ్జిగారు, జర్మనీవారు ఆకారణముగా లోభమున కుక్కులై యుద్ధ మారంభించిరినియు, మన ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్య, స్వగౌరవ రక్షణార్థమై యుద్ధమందు జోక్యము కలుగ జేసికొనవలసి వచ్చినదనియు, మున్నగు యుద్ధసంబంధ విషయముల శ్రుతపరచిరి. మరియు, యుద్ధమునకై ప్రభుత్వము వారికి అధికముగా ద్రవ్యము ఖర్చుగుచున్నదనియు, మనము కూడ తోచిన ధనసహాయముచేసి, ప్రభుత్వమువారియెడ రాజ భక్తి, విశ్వాసములను, కనపరచి యుద్ధరంగమందు మన హైం దవసేనలకు ఉత్సాహము పుట్టింపవలయునని చెప్పిరి. ఆరోజు సుమారు రు 50,000 చందాలుపడినవి. ఇందు సుమారు రు 25,000 జమిందారులను మిత్రసాము పురజనులను చందాలువేసిరి. జమిందార్లలో శ్రీకల్లికోట ఆతగడాజమిం దారుగారు 10,000 ల నొసగిరి. తాలుకాలయందును పురము నందును కనాల్గుచేయుటకై కమిటీ న ఏర్పరుపబడినది. ప్రజలు యథాశక్త్యాన సారముగా సహాయముచేయుదురుగాత.

నెల్లూరు వార్తలు.

(ఒకవిలేఖకుని యొద్దనుండి.)

కాలసితి.

నెల్లూరు నెవ్వెంబరు 16:—ఆకాశము మేఘాడంబర ముగనున్నది. రాత్రులుమాత్రము బయటపరున్నవారిని లేపు టలో యన్నట్లు చినుకులుపడుచున్నవి. పడమటకురిసిన వర్ష ఘులవలన పెన్నానదినచ్చి అనకట్టవై సుమారు రెండడుగులు పారుచున్నది.

బజారువార్తలు.

యద్ధవిషయమైన వార్తలు ప్రతివోటను ప్రతివాని చేతను చర్చించబడుచున్నవి. సామగ్రిలభ్య అంతగా మోచు నందున జనుల కేవిధముగ కొరతయు కనిపించుటలేదు. చక్కెర కిరసనాయులు నిప్పుపెట్టెలు గ్లాసులు కొంత ఎక్కువధరలకు అమ్ముబడుచున్నవి.

తిక్కన పుస్తక భాండాగారము.

ఇచ్చట నిది చాలనున్న తదశయంనుండి నిత్యమును అనేక పాఠకులకు ఆకరమైన గ్రంథములను చెప్పనగు. నేటిదినం బున ఆంధ్రదేశ భాండాగార కాగ్య దర్శి గారు దీని ని తిలకించిరి.

శ్రీజ్ఞానోదయ సమాసము.

నేటిదినంబున ఆంధ్రదేశ పుస్తక భాండాగార కాగ్య దర్శిగారైన అయ్యునికి వేంకటరమణయ్య పంతులుగారి యాజ మాన్యముక్రింద నొకసభజరిగెను. ఇందు మానవసేవాకార్య స్థానమునకు శ్రీ. ఆన్నదేవరనాథరామణ పంతులుగారు "ఆంధ్రదేశ పుస్తక భాండాగారముల"ను గూర్చి నొకచక్కని వ్యాసమునుజరిపిరి. తరువాత వైసమాజ కార్యదర్శిగారు మఱి కొందరు సామాజికులును వావివాయభిప్రాయములను వెల్లడిం చిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు, గ్రంథములను గూర్చుట యు, భాండాగారములయొద్ద ప్రజలను బిడ్డలను ఆర్జింపజేయు వస్తువులను సేకరించుయుండుట, పఠనమందిరములనుట్లు పుష్ప జాతి వృక్షములను వృద్ధిపరచుట, విద్యావిహితు లగువారికి గ్రంథములు, వార్తాపత్రికలు చదివి వినిపించుటలొ నగు విషయములనుగురించి మనోరంజకముగనుడిపిరి. తరువాత సభ కరతాళధ్వనులతో ముగింపబడెను. ఆవల గ్రంథ భాండాగార మునం గల తెలుఁగు ఇంగ్లీషుపుస్తకములను తిలకించిరి. వై సమాజ సాంవత్సరికోత్సవసభ యీనెల తే 25 ది జరుగునని తెలియఁజెప్పిరి.

గుంటూరు వార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

ఆంబుల్వెన్సుపటాలము.

గుంటూరు నెవ్వెంబరు 18:—పదునారుమందికి తక్కువ కాకుండ ఆంబుల్వెన్సు సంఘములో చేరువారున్న వారికి ఆ సంఘమునకు ఆవసరముగ వానిని గూర్చి బోధింపబడు నని గవర్న మెంటువారిచే మా కలెక్టరు వారికి వచ్చినది. దాని వైన మా పురమందలి న్యాయవాదులు ఉపాధ్యాయులు మున్నగువారు 25 మందిచేరి సంతకములుచేసి చెన్న పురికింపిరి. దానివైగుంటూరు ఆంబుల్వెన్సుసంఘమువారికి బోధింపుమని మాజిల్లా సజ్జనుగారి కుత్తర్య అయినది. ఈ సంఘములో వై చెప్పినవారే గాక మా జిల్లా సబజడ్జిగారగు వరదరాజులు నాయుడుగారును జేరిరి. ఈ సంఘము వారికి జిల్లాసజ్జనుగారు వెద్ద ఆనుపత్రి ఆవరణములో శరీరకాస్త్ర విషయములు, ఆవయవ నిర్మాణము, వానియునికి, అవిచేయుపని, అస్థిపంజ రము, విరిగిన యెముకలను కట్టుకట్టివిధము, గుండుదెబ్బకు, సామాన్యగాయములకు చేయవలసిన చికిత్స, రక్తనాళముల నుండి నచ్చురక్తమును నాపుపద్ధతి, మున్నగు యుద్ధమందు దెబ్బలు తగిన వారికి నవనగమగు సుమస్త విషయములను గూర్చి విశదముగా బోధించుచున్నారు. ఈ సంఘమువారికి వైద్యవిషయమేగాక డ్రెస్సు (కవతు) సహితము నేర్పబడు చున్నది. ఈసంఘములో చేరిన వారందఱు రణరంగమునకు పంపబడుచురకు నిర్బంధములేదు. గుంటూరునందు నీ సంఘము నేర్పాట్లు అయినందులకు సంఘము వారికి చెన్న పురి సజ్జను జనరలుగారు తమ హృదయ పూర్వకవందనములను తంతియూ లమున దెల్పిరి.

శిశుహత్య

ఈమధ్య సీతాల గ్రామములో నొక బ్రాహ్మణ వితం తువు శిశువును గల యాశిశువును జంపినట్లు నేరము మోపబడి బాపట్ల మేజిస్ట్రేటువారిచే నెమర్యుకోర్తుకు కమెంట్ బడినకేసు మాజిల్లా జడ్జిగారు విచారించి, నాలుగుమాసముల కఠినపున నిధించిరి. ధర్మములకు పగ్యరసానము. ఈ శిశు త్రికి పాలుచేసిన వారును, శ్రోత డింపబడిన వాగయ్యడిది.

శ్రీ విద్యాభి:

ఈ సంఘము పక్షమున పాలపత్తి రామమూర్తిగారును. ద్వారా అగ్రహారములో శ్రీ ములను గూర్చి 16-తేదీన నెక్కు-మంది శ్రీలు విచ్చేసిరి

ఒంగోలు వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకుని యొద్దనుండి)

యుద్ధనిధి.

కొలది దినముల క్రిందట రాజధక్తి నూచక సభ జరిగి అందు రాజప్రతినిధిగారి యుద్ధనిధికి బంపుటకై కొంతసాము చేర్చుటకై కొందరు ప్రముఖులొక కమిటీగా నేర్పడియుండి రని తెలియపర్చియుంటిని. తదనుగుణ్యముగా మొన్న 14 తేదీ సాయంతాలమున ఈ కమిటీకి సంబంధించినవారు తిరిగి సమా వేశముయి కొంతవర్గ గావించిరి. తిరిగి డిస్ట్రిబ్యు మునసబుగాతే అగ్రాసనము నలంకరించిరి. మరియు మిట్టనొడ్డి సుబ్బారావు గారు, టంగుటూరి నాయనశాస్త్రిగారు మొదలయిన పెద్దమను ఘ్యులు వారి అన్వళ వాగ్ధాటిచే సభ్యులకు ప్రేక్షకులకు వారి శక్త్యుసారముగా విరాళములొసంగుచు రాజధక్తి చూపవలసిన సమయము వచ్చినదని చక్కగ ప్రసంగించి యుండిరి. అటుపయి అగ్రాసనాధిపతులను, డిప్యూటీ కలెక్టరు గారును దేవత వేంకటరంగం కెట్టిగారును చెరి యేబది రూప్య ములును, వెవ్వేగు గ్రామాదులనుండి వచ్చి సభనలంకరించి యుండిన కొందరు పెద్దరయ్యకులు ప్రత్యేకము ఏబది రూపా యల వంతున నిచ్చి మొత్తము 400 రూపాయలు సభాభవ నునునందే చేర్చిరి. మరియు పట్టణమందు ఇంకను జనసామా న్యమునుండి చందాలు కనులుచేయుటకై సుమారు 20 మంది ఏర్పర్చబడిరి. తాలూకాలో ప్రతిపెద్ద గ్రామమందును గూడ ఇట్లు సంపాదించుటకు వెవ్వేగు ప్రాముఖ్య లేర్పర్చబడిరి.

కాలమానము.

ఒంగోలు నెవ్వెంబరు 18:—ప్రస్తుతము మాపట్టణమందు వర్షములకు కఱవాయె. జగటదిరేచనములు, నారివరుపులు మొందాయె. పట్టణపార్శ్వములనుండి కలరాబాద్యము పట్టణ ప్రవేశముగుంట్లు పొడమాపుచున్నయది. మరియు రాత్రులు దోమల పిడనమీ దుర్భరమాయె. ఇక సస్యముల! అవి తలలు వాల్చెనాభియ్యమయిన మాపట్టణ మిటులుండ ఉత్తర మున కుంభవర్షములు కురిసి వెల్లువలయి రెయిలుమాగములు తెగగొట్టుట విని విస్మయ మొందుచున్నారము.

ఉద్యోగుల మార్పులు.

మాజిల్లా కలెక్టరుగారు, రాయదొరగారు మాకుసలు కలెక్టరుగా నియమింపబడిరిని విని సంతసించితిమి. అయ్యును, వారిప్పుడు కొలదిమాసములు నెలపుపుచ్చుకొని నందున వారి స్థానే సోటరు దొరగారు నియమింపబడిరి. వారింకను చార్జి పుచ్చుకొనలేదు. సబుమేజిస్ట్రేటుగారు కూడ మార్పుబడిరి. క్రొత్తవారువచ్చి ప్రవేశించిరి. మునసబుకోర్టువాజరు గారు బదిలీయి తెనాలిమార్పుబడిరి. తెనాలినుండి వారిస్థానమునకు రాబోవుచున్నారు. లోకోలోఫండు అసిస్టాంటు ఇంజనీయరుగు సుందరరామయ్యగారుకూడ బదిలీచేయబడిరి. వారిఉద్యోగము నలంకరించుటకు సంజీవరావుగారు రాబోవునెల 3 వ తేదీవచ్చి చార్జి పుచ్చుకొందురని వినుచున్నారము.

రెయిలు మార్గము.

ఈనెల 10 వ తేదీ ఉత్తరమువోపు మెయలుబండి వచ్చుపూర్వము యథాప్రకారము సిగ్గులు ఇయ్యబడి యుండె ను. రెయిలుదోగ్యులందరు వారివారిపనులు సిద్ధపర్చుకొను చుండిరి. ఆయనను టిక్కెట్లు మాత్రము ఎట్టకేలయ్యబడకుం డెను. ప్రయాణికులు మనంబులం దొట్టిలుచుండిరి. టిక్కెట్టి య్యబడుద్వారము ఎంతకు తెరవబడకుం డెను. కడపటిగంటకూడ కొట్టబడెను. చివరకు బండికూడ వచ్చివేసెను. మరియు బండి వెలిపోయెను. ప్రయాణికుల! వారుపాపము ఒక్కరయి నను టిక్కెట్లు ఇయ్యబడనందున కోపోద్రేకులయి, మాషించుచు వారివారిండ్లకు బోయిరి.

శ్రీలకు పరిక్రామిక విద్యుల నేర్పుట:—కడచినవారము పరిక్రామిక విద్యాసభలసంబంధమునందు మొన్న టిమంగళవార మునాడు పరిక్రమాధికారి కార్యాలయమువద్ద శ్రీల సభయొకటి యె. షర్మకొరసానిగారు, ఫార్మినికొరసానిగారు, గారు, చెంగల్ పట్టునందలి కాసీనుకొరసాని గారు

ఆంధ్రవత్తిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ అశ్వియుజ శు 3 లు
మంగళవారము.

బ్రహ్మచర్యము-విద్య.

తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమునా రొక నూతన శాసనము నుపక్రమించి యితల కొంతచర్చను పుకొల్పినయొక్క ముఖ్యవిషయమును సంపూర్ణ విమర్శకు గొనివచ్చినారు. 'విద్యలేనివాడు వింత పశువు' అని మనయాధునిక కవిశ్రేష్ఠుడు నుడివిన నాక్యాంధమును కొద్దిసే గొప్పగనో మనష్య నామమును ధరించిన సర్వజాతులవారను గ్రహించి ప్రాచీనకాలమునుండియు మానవుని జీవితము నందలి పూర్వభాగములోని విశేషకాలమును జ్ఞానవిజ్ఞానముల సాపాదనకయి వినియోగపరచికొనుటకు తగిన సమపాయముల నేర్పఱచికొని వచ్చుచున్నాడు. బాల్యకొమారముల మనుష్యుడు ప్రకృతిచేతనే లోకయాత్రానిర్వహణమున కసమర్థుడగుటచేత యావనము వచ్చువరకు నతడు ఇతరచింతలులేక విద్య గడింపవలయుననియు, తదర్థమయి బ్రహ్మచర్య మనసరమనియు లోకములోని నాగరకదేశములన్నియు నంగీకరించి చాలవరకు నచేరిన ప్రవర్తించుచున్నది. మనమును బూర్వము నాగరకులమయియున్నప్పుడు అట్లులేయుంటిమనుటకు నిక్కడు నిశ్చయములే మనసంఘమునందు నామమాత్రావశిష్టములయి పడియుండు నాశ్రమములే సాక్షులు. మనయాశ్రమములలో బ్రహ్మచర్యము మొదటియాశ్రమము. ఆయాశ్రమమున నధమపక్షము పడు నా కేం డుండవలెనట. అక్కాలమున నాడంబో పేతములును అనవసర సుఖపాదకములును నగు నభ్యసములమాని డైక్ష వృత్తిచే మితోహమును గడించుకొనితిరికైన శయ్యను పవరించి గురు శుశ్రూషచేయవలయునట. పిదప గృహశాశ్రమమును దలపెట్టవలెనట. ఇట్టి బ్రహ్మచర్యాశ్రమ మహత్వమును దలచుకొని మన పూర్వులవైభవములను, పటుత్వమును, బాధ్యమును, స్మరించుకొని స్మరించుకొని మనయ పాకేకాదృశ ప్రాచీన చరిత్రమును కొని యాడి కొనియాడి యచ్చొంగి తేబ్బిబ్బులగు భౌత్యచరులేకదా నేడిదినము తమపుత్రీపుత్రకులకు నుదరబల బాహుబలములు పొడసూపనై నజాపకముందు శాస్త్రముల పేరిట గృహశాశ్రమము గోపెట్టి, ప్రథమాశ్రమ భోజ్యులజేసి విద్యాభ్యాస విచ్చిన్నము గావించి దేశము సంధికారబాధురము చేయుచున్నాడు. ఇట్టి దురవస్థనుబాసి మరల మనము నాగరకులము గావలయునని యాసగొందుమేని పూర్వకాలమున దేశకాలపరస్థితులకు ననుకూలముగ మనయులు మనమునులు మనగురువులు నాపించిన ఆశ్రమప్రతిష్ఠాపనల యంతరార్థమును గ్రహించి ప్రస్తుతకాలదేశ పరిస్థితులకనుసార ప్రతిష్ఠాపనలను సంస్కరించి యుపసాగములకంటె వేలునూర్చును.

గాక మించిపోయియున్నది. విద్యాపథ్యమును దినదిన ప్రవర్ధమానమునై లలితమునై సరళమునై యుండుటచేత నెంతటి మహాసముద్రము వైనను దన్నిరతుడగు మేధావాతు హస్త్యునిబోలె గ్రుక్కగొన గలుగుచున్నాడు. దీక్షచోశ్రమ మాత్రమెల్ల రకును నావశ్యకమయియున్నది. ఇట్టిసమయమున శక్తి విహీనము విమవరాని నష్టముల నందుచుండు మనమాతృభూమియందు బ్రహ్మచర్యాశ్రమమును బునరుద్ధరించు ప్రయత్నములు పొడసూపుట మిక్కిలి సంతోషకరము, శ్రేయోదాయకము. ఈపరిశ్రమయందు మనస్సును భారతధర్మ సంరక్షకులని విభ్యాతిగాంచియుండు తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట శుభసూచకము. ఆ సంస్థానము నందలి విద్యాలయములలోనికి వివాహితులగు విద్యార్థులను చేర్చుకొనట కూడదని నిషేధింపనున్నాడు. కొలదికాలములోనికి గృహస్థుల ద్యాధులదండును లేకుండ కేయననటయు బ్రహ్మచర్య ప్రతిష్ఠమునూత్ర మిశాసనమును గట్టిగా ప్రచారములోనికి తెచ్చినయెడల ననేకులకు విశేషపలముకలుగుననియు సంఖ్యాకులగు విద్యార్థులు విద్యావీహుత్వగురురనియు నొప్పుకొని తీరవలసియున్నది. కావున నీశాసన మోదగ్యముగా నిడి కొని యిది యిప్పటినుండి యిన్ని సవత్సరములలో ప్రచారమునకు రావలెనని నిర్ణయించినయెడల సంస్కారమునకు సరియైన మార్గ మేర్పడునని నమ్ముచున్నాము. నేటినుండి రాజోపు వివాహితులగు విద్యార్థులవిషయమున కొన్ని నిర్బంధములతో బ్రారంభించి క్రమక్రమముగా నానిర్బంధములను హెచ్చుచేయుచు తుదకాదగ్యమును చేరుకొన్నాయముగా ముగించిన మూలభిప్రాయము. ఏసంస్కారమైనను నవ్యరోయొక్కరకో కొందరకు స్వల్పముగనో నష్టకముగనో నష్టముగల్గింపక సిద్ధించునది కాదు. కావున కష్టములును, నష్టములును గలవని సంస్కారమున్న త్యజించుట సాధ్యము గాదు. సంగతి సందర్భముల నాచించి సాధ్యమయినంతవరకు మిక్కిలి తక్కువ కష్టనష్టములుగల పద్ధతిని తిరువాన్కూరు మహారాజగారును ప్రభుత్వమువారును నాలోచితురనియు వారి మార్గమున విజిషు మండలములోని మనకును నడుచుటకు వీలుకలుగ గలదనియు విశ్వసించుచున్నాము.

యుద్ధపుమధ్య రంగమునుండి విశేషవార్త లేవియులేవు. మహాసంగమము దట్టముగా జరుగుచున్నది. జర్జనీవారు పైబడితాకిన తావులందెల్లమిత్రమండలి బలములు వారిని నెనుకకుక్రొసి వేయుచున్నాడు. సెయింటుక్రొట్టనునకు పశ్చిమోత్తరముగానుండు పెరోనువద్ద తుములసొకుల నమరమగుచున్నది. ఈపెరోను నీయునునదికి మిక్కిలి సమీపముకాదు. కావుననాప్రక్కన యుద్ధము దూరదూరమగు చున్నట్లుగొంప వలసియున్నది. తక్కుంగల ప్రదేశములలో నిరువాగుల వారిని జృంభణము సమానమై కాన్పించుచున్నది. ఈసమ

యొమ్మి జరుగునో శాంతివైవేది యుండుముఖ్యరంగమున నీ పగిదివిశువచుండ యుద్ధమునకు గడంగినరాతరభాగములయందుగూడ స్పష్ట జూచుటసహజము. కరమగు పక్షమునకు విశేషకపర్యాయము బలబలవత్తరపక్షపు దృష్టి మెనలాభము కలుగునే రాటుమునకు దిగుటయు బలవిహీనపక్ష మునకే

మొత్తముమీదనప్రదాయకము, జర్జనుయధపుపడవయొకటి తూర్పు ఆఫ్రికాలో జాబిబారు కిడనొక యాంగ్లయుద్ధ పడవను ముంచినది. మరియొక జర్జనునావ ఆంగ్లయుద్ధ పడవనికొక దానిని జెనకపోయి తానే మునిగియూరకున్నది. జర్జను పడవలు రెండు మందు సామగ్రికొని పోవునవి యాంగ్లనావికులచేతికి దొరికినవి. దక్షిణ అమెరికాలో గట్టునకు దూరమున కాగ్నేనియా యను నాంగ్లయుద్ధపుపడవ జర్జను సాయధనావను ముంచివైచినది. ఆంగ్లాధికారుల దృష్టియంతయు మధ్యరంగమునకు దగిన సర్వసన్నాహములు చేయుటయందు కేంద్రీకృతమును యున్నందున నీమాత్రపు చిల్లరగంతుల కవకాశము కలిగియున్నది. ఈచిల్లరగంతులైనను శత్రుపక్షమువారికి చెల్లవనుట కొలదికాలములోనే వ్యక్తముకాగలదు. ఆంగ్లవిజయము కోరుచు పోంగ్లవిజయమే యెదురుచూచువారెవరును శత్రువుల చిల్లరగంతులకు నిరుత్సాహమంద పనిలేదు. మరియొకరంగమున మాంటిసిగ్రోవారు సారజివోను దరియుచున్నారని వార్త వచ్చియున్నది.

మన రాజధానిలో పారిశుద్ధ్య ప్రచారమునకై ఈ సంవత్సరమున నుపయోగించుట కయి యేర్పడిన 25 లక్షలలో 15 లక్ష లిదివరకే పంచిపెట్టబడినది. ఇప్పుడు రు 7,48,650 లు పంచి పెట్టబడుచున్నవి. హుస్సేట, తిరుపతి, కడప, శ్రీకాకుళము, పల్నాకిమిడి, కాకినాడ, గుంటూరు, బెజవాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, నంద్యాల, నెల్లూరు, భీమునిపట్నము, విజయనగరములకు నరుసగారు 6000, 4000, 13,360, 7850, 2700, 44655, 7683, 9150, 22000, 8580, 33810, 2580, 4150, 5000 లు ఇచ్చియున్నారు. క్షాత్రము ముగిసినతెలుగుదేశములోని మ్యునిసిపాలిటీలకు రు 1,71,518 లు చెదాచున్నది. ఈద్రవ్యమును పంచిపెట్టుచు నిదివరకు ముండుపడి యడిగిన మ్యునిసిపాలిటీలకు నుదారముగా నిచ్చుటవలన గలిగిన హెచ్చుతక్కువల సర్దుబాటుచేయు సపేక్షతో తాము ప్రవర్తించినామని ప్రభుత్వమువారు వ్రాయుచున్నారు. ఏ ఏ మ్యునిసిపాలిటీలవారు ఇది వరకిచ్చిన గ్రాంటులనే కర్చు పెట్టకూడ నుంచుకొనినారో వారికి గ్రాంటు లిప్పుడు తగ్గించబడి యున్నవట! అడుగుటకు చేతగాక తమయవసరములనే యెరుంగలేని మ్యునిసిపాలిటీల విషయములో శ్యాచిటరి కమిషనరుగారు శ్రద్ధతీసికొని సహాయము చేయవలసినదనియు తగిన విజ్ఞాపన ఆర్జితగా వచ్చినప్పుడు తాము ఆయునిసిపాలిటీలకు సహాయము చేయుమరనియు గూడ ప్రభుత్వమువారు తెలిపి యున్నారు ఇచ్చిన గ్రాంటులు కర్చుపెట్టుకొనలేని మ్యునిసిపాలిటీలును తమయవసరములను తామెరుంగలేని మ్యునిసిపాలిటీలును నాంధ్రదేశమున ననేకములు కలవనుటకు రు 7,48,650 లలో నాంధ్రదేశపు మ్యునిసిపాలిటీలకు రు 1,71,518 లు వచ్చుటయే నిదర్శనము. ఇప్పుడికైనను మన మ్యునిసిపాలిటీలు మేల్కొనుట మంచిది.

పల్నాకిమిడి పురపాలకసంఘమువారి రిపోర్టు పయి ప్రభుత్వమువారు చేసిన విమర్శలో కొత్తగా కట్టవలసియుండిన 12 పడకలవార్డునకయి శ్యాచిటరి బోర్డువారి యుత్తరువు శాసనానుసార మనవసరమనియు దానికై పురపాలకులు వేచియుండ ననసరముండినదిగాదనియు వ్రాయుచున్నారు. తాము స్వతంత్రించి చేయదగిన విషయములలో గూడ మరియొకరి చిరుగవ్రసకై వేచియుండు దురభ్యాసము మనవారిలో కొందరకు పట్టువడియుండుటకు సరియైన ఖండన ప్రభుత్వమువారు చేసినందులకు సంతసింపవలసియున్నది.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

దేశీయ వీరులు.

వైకృత్యోద్ధృతిగల సజీవచరిత్రవారి వారు
లండను సెప్టెంబరు 20:—ఈదిగన మరణము లీరాత్రి
తెలియజేయబడినది. యుద్ధములో హతమైనవారు—రాయలుపు
సలీరులలో కెప్టను. ఏ. యం. బింగు స్కాట్సుగార్డులలో
మేజరు కార్నెంటు గార్డీరు. సెకండులెప్టనెంటు కార్నెంటు
ధారమంటు. వెల్లు రిజమెంటులో లెఫ్టినెంటు జి. ఫిట్టిసా
ట్రీకు. వాల్టెంప్టను రిజమెంటులో కెప్టను ఆరిగార్డును. స్కాట్సు
గార్డులలో లెప్టనెంటు. హెచ్. ఆర్. జోన్సు. వెల్లు
రిజమెంటులో మేజరు. జే. కె. రిచి. వాల్టెంప్టను సర్జియన్
లో కెప్టను. జే. హెచ్. మాథ్యూసు. గాయములు ఆర్మీలలో
సెకండు లెప్టనెంటు. యెస్. యం. ఓవెసు. బ్లాకువాచిలో
సెకండు లెప్టనెంటు జి. పోల్సును. రాయలుగార్డు ఆర్మీలలో
లెప్టనెంటు. ఆర్. యెస్. సిస్సును. గ్లోసెస్టరుషయరు
రెజిమెంటులో లెప్టనెంటు స్వాన్విక్సు. రాయలు యింజనీర్లు
లో కెప్టను. టి. రైటు. సౌతుమేన్ బార్డర్లలో లెప్ట
నెంటు. యం. యాటసును. వాల్టెంప్టను ఫర్లీరులో
కెప్టను. హెచ్. టూషిన్ రాయలు ఫీల్డు ఆర్మీ లో
మేజరు. హెచ్. టూ బింటర్న్ గాయములు తెగిలినవారు.
రాయలుగార్డు ఆర్మీలలో మేజరుడేవను-రోయలుస్కా
ట్సులో మేజరు యెస్ డెన్సును. రాయలుగార్డు ఆర్మీలలో
మేజరు డబ్ల్యూ మేడెన్సు. లింకను షయరు రిజిమెంటులో
లెప్టనెంటు కర్నెంటుడబ్ల్యూ. ఇ. స్మితు లేవన్సు ఓమకాసురెను.
వైలాండర్లులో మేజరు ఏ. హెచ్. మిట్టెండు, మేజరు,
ఏ. డి. నికల్సును.

కార్మినియా సాహసము

లండను సెప్టెంబరు 21:—(ఉదయము 5-15) కార్మిని
యాస్టీయరు కూనార్డు కంపెనీవారిది. కేపు ట్రాఫల్గరు 10
వేల టన్నుల క్రొత్త స్టీయరును కార్మినియా ముంచివేసినదని
బోనపైర్లునుండి రూటరు విశేషమును సుడువుచున్నాడు.

రెడ్మండుగారి యుపన్యాసము.

అయిర్లండు దేశీయులకు బలమగు ప్రార్థనము.

లండను సెప్టెంబరు 21:—ఉదయము 8-30.
నీతిని మంచి నియమములను పంరక్షించుటకు
యుద్ధము ప్రారంభింపబడినది. కేపు ట్రాఫల్గరు మహాసంగ్రామము
లనిపేరు గాంచిన అయిర్లండు ప్రజ లిట్టిలేరుణమున తమపరా
క్రమము నాజరంగమున ప్రకటించుటకు వెనుకబడినయెడల
వారు శాశ్వతముగ నపకీర్తిపాలగుదురని వాలంటీరులను పరి
క్షించునపుడు రెడ్మండుగారు ప్రోత్సాహకరముగ ప్రసంగము
గావించిరి.

సబుమెరీను నష్టముగుట.

తెలియ వీలులేని అశక్తితో వదనము.

లండను-సెప్టెంబరు 21:—(ఉదయము 5-15) ఏయిలు
ఒక ఆకస్మికముగా మునిగిపోయినది. అందునకు గల కారణ
మెన్నటిని తెలియ నవకాశములేదు. సమీపమున కేపు
లెడరును లేదు.

రేరు అడ్డీరలు.

తగినవానికి తగినగౌరవము.

లండను సెప్టెంబరు 21:—(ఉదయము 2-20) మెల్బో
రను-రేరుఅడ్డీరలు సర్. జార్జి వేట్టిగారికి వైసు అడ్డీరలు
అధికార మియ్యబడినది.

జర్మనుల దారుణములు.

రెయిన్సు పొదిగిగను ధ్వంసమైనది.

పరాసువా దారుణము.

లండను సెప్టెంబరు 21:—(ఉదయము 2-20) అసమాన
ముగు శిల్పచతుర్ముగుల రెయిన్సు పొదరుగుడిని జర్మ
నులు నాశనముచేయుట కేవల మన్యాయమని పరాసులు మహా
రాష్ట్రములవారి తెగించిరి.

బ్రిటీషు యుద్ధనాన.

జర్మనుయుద్ధనానమునుచుట.

లండను సెప్టెంబరు 20:—వాల్టెంప్టను సంఘము
వారు ఈక్రింది విషయమును తెలిపిరి:— బ్రిటీషు క్రూడరు
“కార్మెనియా” అను దానికి కేప్ ట్రాఫల్గర్ లేక బర్నిను
అను జర్మను క్రూడరును అమెరికా యుద్ధమున యుద్ధ
ము జరిగినది. 1 గంట 45 నిమిషములు యుద్ధము జరిగిన
తరువాత జర్మనునావ మునిగి పోయినది. చావగా మిగిలిన
జర్మను నావికులను బొగ్గుస్టీమరు ఒకటి గ్రహించినది. కార్మె
నియా స్టీమరులో 9 మంది చనిపోయిరి. 26 గురికాయములు
తగిలినవి. ఆఫీర్లలో 2 కర్పరీకూడ దెబ్బలు తగులలేదు.

చర్చిలుగారు.

చర్చిలుగారు కార్మెనియా యుద్ధమును “సెనాస్
బలే వాగాచేసినావు” అని టిల్లిగ్రామును ఇచ్చిరి.

అతి దారుణకృత్యము.

లండను సెప్టెంబరు 21:—ఉదయము 5-15 ఫ్రాన్సు
దేశమునకు వెల్లుమిల్టరు అల్ఫ్రెడ్ బేవాలయము వంటిదగు రెయి
న్సు కెప్టెన్ జర్మనులు నాశనముచేయుట లోకేయను
తగులబెట్టుట మొదలగునన్ని దారుణకృత్యములకును పరమా
వధిగా నున్నది. ఇప్పుడు దేవాలయములతోనూ శవమై మొండి
గోడలుమాత్రమున్నవి. మరలమరలమునందును, శిల్పమునందును
గూడ నాదేవాలయనాశన మతిహుణ కృత్యముగ నూహింప
బడుచున్నది. మధ్యయుగమందలి శిల్పకళలమున కాదేవాల
యము దృఢాంతముగనందెను. ఆదేవాలయములో నపురూపపు
వస్తువులను, పనరాసులునుగూడనందెను. అందున్న ముఖ్య వస్తు
వులలో దామను ఏ. బెక్టెట్టుగారి చాజుబిల్ చొక్కాయ
యొక్కటిగూడ నున్నది. క్రీస్తుమతమున ప్రభుభోజన సమయ
ముందు గొప్పవారు లోడుగుకొను బెట్టుకోటువంటి చొక్కాకు
చాజుబిలు ఆరిపేరు.)

సాహసముగల నైమానికుడు

మాడుకోజులలో రెండు విమానములను నశింపజేయుట.

లండను సెప్టెంబరు 20:—యం. వేడెన్సును వైమాని
కుడొనర్చిన యుద్ధకృత్యములలో ఒక ప్రధానమునై నికుడిటుల
ను తీరమువ్రాసెను. పరాక్రమముగల వైమానికునిమానము
విదాళింపగలవ కాల్మిరిగారి విజయగలేదు. వేడెన్సుదానిని
మాచి తక్షణమే తన విమానముతో 5 వేల అడుగులయెత్తున
కెగిరిపోయి జర్మను విమానమును విరుగగొట్టెను. విరుగగొట్టె
బడిన జర్మను విమానములు దీనితో 21 యాగును. వేడెన్సు
8 దినములలో 2 విమానములను విరుగగొట్టెను. ఇది రెండవది.

ఎయిర్ యుద్ధము.

లండను సెప్టెంబరు 21:—ఎయిస్ యుద్ధమునుగూర్చి
బ్రిటీషు గుప్తపు సేనలోని అశక్తిగల ఒకడు ఈక్రిందివిషయములను
తెలిపినాడు:— మాన్సు యుద్ధములో జర్మనీవారు
ముఖ్యముగ ఇంగ్లీషు క్రూడరులను విధిపడిరి. ఇంగ్లీషు గ్రూ
కనైనులు 9 మార్లు జర్మనీవారిని ఓడిరి. తిరిగి 9 మార్లు జర్మనీ
వారు తమవిదావగా వెనుకకు తరిమివేసిరి. ఈయుద్ధములో
జర్మనీవారికి చాలవత్సము కలిగినది. జర్మను సైనికులు ఇప్పటి
వరకును దగ్గరదగ్గరనే నిలచుచున్నారు.

పెరోనేయుద్ధము.

లండను సెప్టెంబరు 21:—ఎమియన్సుపట్టణమునుండి
డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు ఈక్రింది తెలిపిన వచ్చినది:—
పెరోనేకు తూర్పుగా జర్మనీ సైన్యము మోరయ్యుద్ధము
జరుగుచున్నది. జర్మనీసేనలను ఇంకొకవైపునకు తియవలెనని
ఫ్రెంచిసేనలు ప్రయత్నించుచుండవచ్చును.

ఫ్రాన్సు-జర్మనులయుద్ధము.

లండను సెప్టెంబరు 21:—ఈ క్రిందివార్త నిన్న
రాత్రి 11 గంటలవేళ సాగింసునగరములో ప్రకటించబడినది:—
ఎయిస్ పట్టణమునకు ఉత్తరమునకు, సోయిసన్సు పట్టణము
నకు క్రిందుగాను, నున్న ఫ్రెంచిసేనలు, తమకంటె ఎన్నో
రెట్లు హెచ్చుగాను జర్మనుసేనల ధాటికి ఓర్వబాలక
కొంత వెనుకకువెళ్లినవి. కాని వెంటనేతిరిగి పూర్వస్థానములను

ఆక్రమించుకొనిరి. ఫ్రెంచిసేనలు ఆయిస్ నది కుడివైపుగా
ముందుకు వెళ్లుచున్నవి. రిమ్సు పట్టణమునకు ఉత్తరమున తమ
విదావ పడిన జర్మనుసేనల ఫ్రెంచిసేనలు వెనుకకు తరిమివేసిరి.
ఆగ్నోనీలో ఫ్రెంచిసేనలు జర్మనుసేనలతో పోరాడి, ముందు
ముందుకు వెళ్లుచున్నవి.

మొన్న కురిసినవానలవలన నేల బాగుచున్నది. సేనలు
ముందుకు వెళ్లుట కష్టముగనున్నది.

జర్మనీ

మరిమొకజర్మను ఒక స్పీచ్చావిహారము.

లండను సెప్టెంబరు 20:—రాత్రి (రాత్రి 10-15)
బాంబెవారులో లంగరు వేసికొని ఇంగ్లీషువారి వెన్నెను
వెలుక్రూడరు మరలను బాగుచేసికొను యుద్ధము కోయింగు
బర్గును జర్మనువోదవెగ్గుసును పూర్తిగాధిల మొనర్చినది.
వెగ్గుసుమీద నున్న వారిలో 25 గురు చచ్చిరి. 80 మందికి
గాయములు తెగిలినవి. (జర్మనుఒకయగు కోయింగుబర్గు
1907 లో కట్టబడినది. గంటకు సుమారు 23 మైళ్లు నడుచును.
ఇంగ్లీషు వోదయగు వెగ్గుసు 8 క తరగతి ప్రాయజరు 1899
లో తయారైనది. మొలకు 20 మైళ్లు నడుచును.

దరిమిట్లా సమాచారము.

లండను-సెప్టెంబరు 20:—(10-55) రాత్రి యుద్ధము
ఆరంభమైనది మొదలు వెగ్గుసుఒక బాంబెవారుగద్దనుండి
చాల నవమోగకరముగా ప్రవేశించుచున్నది. దారుయిసీ -
సలూనును జర్మనువారి పట్టణమును నాశనముచేసినది. ఆయోడ
తన బాయిలర్లను బాగుచేసికొను యుద్ధముగా కోయింగుబర్గు
వచ్చి వైసబడినది. కోయింగుబర్గులో క్రొత్తపద్ధతిగల గొప్ప
ఫిరంగులుకూడ నుండెను కోయింగుబర్గున కేమివత్సము కలిగి
నవో యింకను తెలియదు. ఆయోడ దక్షిణమునకు పోవుచుం
డగ కడసారి చూడబడినది.

బ్రిటీషు గన్ బోటును ముంచు ప్రయత్నము.

లండను సెప్టెంబరు 20:—“డాన్సు” అను బ్రిటీషు
గన్ బోటును (అనగా ఫిరంగులండునావ) జర్మనుస్టీమరు ఒకటి
ముంచవలెనని ప్రయత్నించినది. కాని ప్రయత్నములు సాగ
లేదు. ఇంతేకాదు, ఈజర్మనుస్టీమరును బ్రిటీషువారు పట్టు
కొనిరి. ఇది వీరచేతిలో చిక్కియుండగా, ఇంకొకజర్మను
స్టీమరువచ్చి “డాన్సు” లో కొట్టెను. డాన్సుకు కొట్టుకున్న స్టీమరు
దెబ్బలుతెగిలినది. డాన్సుకు కొట్టుకున్న స్టీమరు
బ్రద్రలైనది. జర్మను స్టీమరులో కళాసులుగనున్న 4 గురు లెల్ల
వారును, 10 మందినల్లవారును చనిపోయినారు. 8 మంది లెల్ల
వారును, 14 మంది నల్లవారును అంతుచిక్కలేదు.
ప్రేలుడు వస్తువులను పీసికొని వెళ్లుచున్న యింకొక
జర్మనుస్టీమరుకూడ బ్రిటీషువారచే ద్వంసము కావంపబడినది.

ప్రస్తుత యుద్ధము.

జర్మనీవారి అధిచాయము.

లాహోరు సెప్టెంబరు 21:—సివిల్ అండు మిలిటరీ
కాటెట్ ప్రతికయొక్క లండను విశేషముడు ఈ తెలిగ్రామును
బంపినాడు:—లండను సెప్టెంబరు 20:—లండను వైయ్య
ప్రతికయొక్క న్యాయార్థు-విశేషముడు వాషింగటనునుండి
వచ్చి న్యాయార్థు-నగరమునందలి ఒకప్రతికలో ప్రచురింప
బడిన ఈక్రింది తెలిగ్రామునవంపినాడు:—జర్మనీ ప్రస్తుతము
ఎక్కువెక్కువే అడ్డావినకొనును. కాని ఇంగ్లాండు వైఖరినవగాచి
ఏమిచూడగోడలేకయూరప్టు. ఈయుద్ధము ఆఖరువరకు జరుగ
వలెను. ఏవోయొక వ్యవహారము తేలవలెను. అని ఇంగ్లాండు చెప్ప
చుండునంతవరకు జర్మనీ యుద్ధమునుఆపదు. యూరోపుఖండ
మలోనున్న జర్మను సామ్రాజ్యమును చెక్కుచెదరకుండు
యుంపుమునునుమందైనను జర్మనీయట్లుపట్టునన్న దేశములు
జర్మనీతో ఏవిధముగ బోక్సియకలగలేసి కొనకుండు మరతు
విదావ, జర్మనీ ప్రస్తుతయుద్ధమున రెండుపక్షములలో వెనక
కిని విజయము కలుగ లేదని ఒప్పుకొని యుద్ధమును ఆపి వే
యుటకు జర్మనీయిష్టపడుచున్నది. అని ఒక గొప్పగాజతెల్ల
జుడు చెప్పినాడట.

ఇంగ్లాండువై నిందవే.

కొందరు ఇట్లు తిలచు.

టకు సిద్ధపడినది. ఇ

కనుయోధముజరు

దేశకారణము.

జర

చుచు

ఆగ్రహము కలిగినది. దోర్నా జిల్లా యొక్క శ్రీలు ఆంగ్లేయ ఖయదీలకు సిగరెట్టులు, మిల్కులను ఇచ్చి సానుభూతిని కనుపరచుచున్నారు. ఇక్కడ సెక్కువమందిని కాపలావేయించి కఠినపద్ధతులను అవలంబించుచున్నారని చెప్పుచున్నారు.

జర్మనుచక్రవర్తి ఎన్నడును అబద్ధమాడడు

లండను సెప్టెంబరు 21:—జర్మనీచక్రవర్తి ఎన్నడును అబద్ధమాడదని జర్మను పత్రికలకు గొప్పవ్యక్తిత్వము కలదు. ఈ క్రిందివిషయములను అది తెలియజేసి, మాత్రమే యబద్ధమునందు జర్మనులు ఓడిపోయినారని ప్రకటించి వారి ఖైదీగలును జర్మను పత్రికలకు చెప్పగా, 'ఓ. మేము మీమాటలను నమ్ముము. కేయి జరుగారు ఎన్నడును అబద్ధమాడరు' అని వారు చెప్పిరి.

జర్మనుల దుండగములు

లండను సెప్టెంబరు 21:—హాలండు ముఖ్యపట్టణముగు ఆముటరు డామునుండి ఈ క్రింది తెలిగ్రాము వచ్చినది:— 'తెమ్మపట్టణము నందలి క్రైస్తవ దేవాలయమును ఉంచుటకు వీలైనంతవరకు ధ్వంసము చేయకుండ నుంచవలసిందే. అని జర్మనీ దొరతనము వారు తమ పత్రికలకు ఉత్తరువులు పంపినారు. ఇది ఇట్లుండగా కాలక్షునుండి ఈ క్రింది తెలిగ్రాము వచ్చినది:— 'తెమ్మపట్టణముయొక్క కొన్ని గోడలు ఖట్రుకు నిలిచియున్నవి. తక్కినదంతా ధ్వంసముచేసినారు. దీనిల్లే హాటలు, మ్యూజియము, మొదలగువిషయములు ధ్వంసముచేసినారు. ఈ క్రూరకృత్యము ఇట్టి ప్రజలకు కోపమును కలిగించినది.

మాబూజికోట్లు

లండను సెప్టెంబరు 21:—జర్మనీవారు ధ్వంసముచేయకుండ నుంచిన మాబూజికోట్లు, ఫ్రెంచి, ఇంగ్లీషు సేనలకు లోబడినవని తెలియచెప్పినదిగాని, సత్యాసత్యములింకను తెలియలేదు.

శాక్సను సేన.

లండను సెప్టెంబరు 20:—జర్మనీ సేనల మేధ్యభాగమున జెనరల్ వాన్ హోసెన్ గారి నాయకత్వమున క్రొదనున్న శాక్సను సేన, చిందరవందరయి పోయినది. పైనికొలను తిరిగిసమకూర్చి సేనను ఏర్పరచినారు. హోసెన్ గారు ఇదివరకు శాక్సనులో యుద్ధపు మంత్రిగానుండి, సేనానిపదవినుండి ఆయనను తిరిగి పూర్వపు ఉద్యోగమునకు పంపిరి.

శాక్సను గుఱ్ఱపు సేన.

లండను సెప్టెంబరు 20:—శాక్సనునుండి పంపిన శాక్సను గుఱ్ఱపు సేన, ఆస్ట్రియా రషియాలయద్ధములో ఆస్ట్రియా పక్షమున పోరినది.

జర్మనీవారి ట్రిఫెల్సు స్త్రీమరు.

బొంబయి సెప్టెంబరు 21:—ఆంగ్లేయులకును జర్మనులకును యుద్ధము పొసగిన తరువాత పట్టుకొనబడిన జర్మనీవారి ట్రిఫెల్సు అను స్త్రీమరును కొలంబోనుండి బొంబయికి రప్పించిరి.

రుష్యా.

రుష్యావారి పతాకము.

లండను సెప్టెంబరు 19:—రష్యా గాడి:—క్రీస్తు చక్రవర్తిగారికిని ప్రజలకు గారికి యోధావ చిహ్నముగ నొక క్రొత్తపతాకము నుపయోగింప చక్రవర్తిగారు తీరుపు జేసిరి. ఈపతాకమునందు బాతీయచిహ్నములును చక్రవర్తిగారి చిహ్నములును జేర్చబడియున్నవి.

చర్చియా.

సర్దియా మాంట్సోనిగ్రోసేనలు.

మాంటినిగ్రోసేనలు సెరా మారములో నున్నవి. లుగురునె యున్నది. గియా సేనలు సేనానిగనున్న గాయము

దక్షిణహిందూస్థానము.

యుద్ధ సహాయనిధి

తిరుపతిపాఠశాలసభ

తిరుపతి సెప్టెంబరు 21:—చెన్నై పురి గవర్నరుగారి చేతును, రాజ్యపరినిధి గారిచేతును కలపబడిన యుద్ధనిధులకు చందావసూలు చేయునిర్ణయము ఏర్పాటుల నాలోచించుటకై మునిసిపలు ఆఫీసులో తిరుపతిపాఠ లాకసభచేసిరి. పురప్రముఖులు సభకువిచ్చేసిరి. సభలో 650 రూపాయలు చందావేయబడినవి.

భరత సంఘము రాజభక్తి.

ఉడకనుండలము సెప్టెంబరు 21:—పాండ్య జాతికి సంబంధించిన తుత్తుకుడిలోని భరత సంఘమునకు డాక్టర్ గా ట్రెయిల్ లాజరును మోధావాళాగారిదివల్లో గురువులుగ నున్నారు. వీరు శనివారము గోళ్ళుగారిని దర్శించి సంభాషించుచు, భరత సంఘమువారి నిశ్చల రాజభక్తిని గురించి యభిప్రాయించి, యుద్ధసమయములో సర్వస్వమును ధారపోసి స్వయముగ వచ్చి సహాయము చేయుదురనియు, భారత సంఘమువారు వాలంటీరులుగ జేరువరనియు తెలియజేసిరి.

బొంబాయి

మెయిలు స్త్రీమరు.

బొంబయి సెప్టెంబరు 21:—సిమ్లా యను మెయిలు స్త్రీమరు శనివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు బొంబయి నుండి బయలుదేరి ఇంగ్లండు వెళ్లినది.

బొంబాయి యుద్ధనిధి.

బొంబయి సెప్టెంబరు 21:—ఇంతవరకు బొంబయి యుద్ధనిధికి 13 లక్షలు 55 వేల రూపాయలును శ్రీలుస్థాపించిన కాపుకు 95,600 వచ్చినది. బొంబయిలోని తెలిజియము రాయబారిగారికి నిధిని సాపించిరి. దీనిని 18029 రూపాయలు వసూలయినవి.

బొంబాయిలో గొప్ప వైద్యశాల.

బొంబయి సెప్టెంబరు 22:—బొంబయి దీనికి ఉత్తరమున నొక గొప్ప వైద్యశాలను ఏర్పాటుచేయు విషయమై యోచించుటకు బొంబయి కార్పొరేషను వారికి కమిటీని ఏర్పాటుచేసిరి. వీరినిపోర్టు ఈ సంకల్పమున కనుకూలముగ నున్నది. ఎడ్వర్డుచక్రవర్తిగారి స్మరణచిహ్నము నెలకొల్పుట కేర్పరచబడిన సంఘమువారు 5లక్షలవిలువగల స్థలమునుపారే లులో వీనిక్రింద నిచ్చెదరు. ఇదిగాక, 7 లక్షలుకూడ కార్పొరేషనుకు పై సాగుమువాన చేయబడిన స్థానము మున్నగువానిని దొరతనమువారును, సంఘమువారును ఒప్పకొనిరి. దీనిలో 270 మంది రోగిలకువసతియుండును. ప్రారంభములో దీనికి 21 లక్షలును, పోషణమునకు 70 మొదలు 80 వేల రూపాయలవరకును ఖర్చు అగునని వదింపుచేయబడినది. దీనితో సంబంధించి ఉష్ణవాదుల వైద్యశాల నొకదానిని నెలకొల్పుటకు సంకల్పింపబడినది. దీనికి కమిటీవారిగొప్పకొని యావ్యాధులచే బాధపడు 50 మంది రోగులకు వేరుగ కొంతస్థలము నిర్ణయించిరి. కార్పొరేషను వారు దీనిక్రింద 14 లక్షలుఖర్చుపరుచుదురు. కాని దొరతనము వారు దీనికగు ఖర్చులను భరించుటయేగాక వైద్యశాలభవనమును కట్టుటకూడ సహాయము చేయుదురు.

బొంబాయిలో నూతులను పూమ్ముట.

బొంబయి సెప్టెంబరు 21:—మనస్థు జ్వరమును రాకుండ జేయుటకై బొంబయి కార్పొరేషను వారు నగరమందలి బావులనున్నటిని పూడ్చివేయవలయునని యొక పద్ధతి నవలంబించిరి. ఇట్లుచేయుట తగదని ఆక్షేపించుచు 25 వేల మంది పౌరులు మహాజరు పెట్టిరి. ఈ విషయమును విచారించుటకు నేటిదినమున సభకూడి సుమారు గంట స్పృహకు చేర్చింపబడినది. విషయమును శ్రద్ధతో విచారించుచున్నామనియు ప్రజల మతాభిప్రాయములకు విరుద్ధముగ చేయమనియు, సభలో తీర్మానింపబడినది. ప్రజలయెడ సానుభూతి కొండల మెంబరులకు మాత్రమే కాదనికొన్నిజహంగీరుగారనిరి. మహాజరుపక్షమున మాట్లాడుచుండిన జహంగీరుపెటెటు గారు, దీనికాక్షేపించి తమయస్మృతమును తెలియజేయుచు నిట్లును అధిక ప్రసంగములో చేరినది నడిపిరి. తుంటులతనమే నయిననుండియెడలనది పెటెటుగారియందే యున్నదనియు, వారి అయోగ్యుడైనది తగు నిరసనభావముతో జూచుటయే

యుక్తమనియు కాస్తీగారు ప్రత్యుత్తరమిడిరి. తీర్మానము పూర్తియగువరకు ఉభయమును మధ్యలోదేకముతో పోరాడిరి. ప్రస్తుతవిషయమును, పరిష్కారించుటకు కమిటీ నొకదాని నేర్పరచవలయునని సవరణము నొక రుపపొందించిరి. కాని ఇది నిరాకరాప బడినది. అంతట, మహాజరుతగు విధమున జూడలేని సాత్వికని రోధము వలంబింతుచేమోయని కొందరుసభ్యులు: నూచించిరి.

కలకత్తా

బారిసాలు కుట్రనరము.

కలకత్తా సెప్టెంబరు 21:—రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు, కామెల్లుగారు ముగ్గురు రాజకీయ దోషస్థులను విచారించుచున్నారు. బారిసాలు కుట్రనరములో పరాభయమున మదన నాహాన భామికు అను నతనినినిన్ను పట్టుకొని మేజిస్ట్రేటు గారి యెదుటకు హాజరు చేసిరి. ఇతడు కుట్రచేసినందుకు చార్జి చేసిరి. అక్టోబరు 2వ తేది వరకు రిమాండులో నుంచబడినాడు. రెండవయెడల తారకేశ్వరు గుమా. బి. ఏ. రాజకీయ దోషస్థుడగు ప్రతుల చంద్రగంగులికి సహకారి. ఇతనిని జామీనుమీద విడుదలచేసి కేసు వాయిదావేసిరి. ఫరదపుర మునివాసియగు శ్రీశమవారు గోసుభామికు సహకారి. ఇతనిని మేజిస్ట్రేటుయొద్దకు హాజరు పెట్టి రిమాండులో నుంచిరి.

అర్రా హత్యకేసు

అర్రా సెప్టెంబరు 21:—ఈకేసులో అక్టోబరు 5 వ తేదీని తీర్పుచెప్పబడును.

టిబేటు వ్యవహారములు.

చీనా సేనలు.

కలకత్తా సెప్టెంబరు 21:—టిబేటు పరిపాలకులగు డెలియలాహాగారు, తూర్పువైపునుండి టిబేటులో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించుచున్న చీనా సేనలను ఆట్రుటకు కొన్ని సేనలనుపంపిరి. టిబేటుసేనలు ప్రదముగా చీనా సేనలను టిబేటులో ప్రవేశించకుండచేసిరి. చీనా సేనలు టిబేటు ముఖ్య పట్టణముగు లాసాపట్టణమునకు 150 మైళ్ల దూరమునకు వచ్చినవని టిబేటువర్తకులు వేసినవదంతి అబద్ధము.

లక్నో.

కైలుకట్టలు కొట్టుకొనిపోవుట

లక్నో సెప్టెంబరు 21:—వరదనిశేషముగ వచ్చుటచే అయోధ్య రోహిలఖండ్ మధ్యమధ్య బావైల్లి, రాంపురము స్త్రీమనులయధ్య రైలు కట్టలు తెగినవి. బండ్లుమార్పుటవలన రాకపోకలు జరుగుచున్నవి. కాని ముందు అనసరమయినయెడల శాంతాపిమిదుగ బండ్లునడచును.

బర్రా.

జర్మను స్త్రీమరు ఎమ్ డెక్.

రంగూను సెప్టెంబరు 21:—జర్మను క్రూడరు ఎమ్ డెక్ డెప్రీఅనస్త్రీమరును బంగాళా ఖాతములోనాపి జర్మను ఉద్యోగులువైకి వెళ్లి సింగపురము, చీనా, పిసాంగులనుండి రంగూనుకు టపాలను తెచ్చుచున్నట్లు తెలిసికొని పట్టుకొనుట కాలోచించిరి కాని, డెప్రీఅనను టపాలను వదిలిపెట్టినయెడల భంగము కలుగదనియు, టపాలు అందిన యెడల రంగూనులో జనులకలజడిలేకుండ నుండుననియు చెప్పుకొనగా దీనితోలికి పోలేదు. నేడు టపాలు బటువాడా చేయబడినవి.

ఎమ్ డెను.

రంగూను సెప్టెంబరు 21:—బంగాళా ఖాతములో విదారు బ్రిటీషునావలను ముంబై ఎమ్ డెనుత్రును జర్మనునావ జావానుండి సందాదీవులకువచ్చి అక్కడనుకొని, సుమెత్రా, నికోబారు, అండమాను దీవులమీదుగా బంగాళా ఖాతము లోనికివచ్చినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

సిమ్లా

రంగూనులోని దొరతనమువారి కళాశాల.

సిమ్లా సెప్టెంబరు 21:—రంగూనులోని దొరతనము వారికళాశాలలో ఆంగ్లేయభాష, తత్వశాస్త్రమును, గణితమును బోధించు నిమిత్తము ముగ్గురుపండితుల నదనముగ నియమించుటకు హిందూదేశీవ్యవహార కార్యదర్శిగా రొప్పా కొనిరి.

దొరతనమువారి ప్రకటన.

సింహ సెప్టెంబరు 21:—దొరతనమువారి కిట్లు ప్రకటించిరి. సాంకేతిక పదములతో బ్రేలిగ్రాములు బంధించినచో దానితో కూడ మామూలు పదములను పరిపూర్ణముగా నిర్వచించుట వారికి పరిశోధకలు వీనిని భుజ్యుకొనరని యిదివరలో తెలియజేయబడినది. కాని అందునంగలి యిదిగాదని తెలియవచ్చినందున నిదివరలో ప్రకటించిన విషయము రద్దచేయ బడినది.

నానలను ముంచుట.

వైస్రాయిగారికి వచ్చినవార్తలు.

సింహ సెప్టెంబరు 21:—ఈ క్రింది బ్రేలిగ్రాములు ఇండియా సెక్రటరీగారు వైస్రాయిగారికి బంపిరి:—ఈ నెల 20 వ తారీఖు బాంజీబాదశద్ద బ్రిటీషు స్టీము “పెగాసస్” అనునది బాయిలర్లు, ఇంజనులు వాగుచేసికొనుచుండెను. ఇంతలో కానింగ్సుబర్బర్ అను జర్మనుస్టీమురు పెగాసస్మీద పడినది. జర్మనుస్టీమురు పెద్దభీకరు లుండుటవలన పెగాసస్ కుదారుణముగా డెబ్బలు తగిలి, గదలా, మెడలా తేకపోయినది దీనిలోనున్న నావికులు 25 మంది చనిపోయిరి. 80 మందికి గాయములు తగిలినవి. కానింగ్సుబర్బర్ దక్షిణముగా వెళ్లిపోయినది. 14-వ తారీఖున కాన్పూరులోనున్న బ్రిటీషు నావ దక్షిణ ఆఫ్రికా తూర్పు దిశలోనున్న జర్మను నావతో ఒకటిమఱ్ఱపు వైరుంటులు యుద్ధముచేసి ఆఖరుకు దానిని మంచిచేసినది.

ద్వార్యులు, అను బ్రిటీషునావ తనను ముంచవచ్చినజర్మను నావ యొక్క ఆటలు సాగనియ్యలేదు. ఇంకొక జర్మను నావవచ్చి ద్వార్యుల దీక్షనుటకు ప్రయత్నించి దీనితో తగిలి పగిలి పోయినది. కంబరుల్యాండు అను బ్రిటీషునావ ప్రేలుడు వస్తువులను తీసికొని వెళ్లుచున్న రెండు జర్మనునావలను పట్టుకొన్నది. (జర్మనీవారి కానింగ్సుబర్బర్, పెగాసస్కన్న రెండు కిట్లు పెద్దది.

బీహారు లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారు.

సింహ సెప్టెంబరు 21:—బీహారులోని రాష్ట్రముల లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారు నేడు సింహవచ్చిరి.

స్థితిగతులలో మార్పు లేదు.

సింహ సెప్టెంబరు 21:—ఇండియా సెక్రటరీ గారు వైస్రాయిగారికి ఈ క్రింది తంతివార్తను పంపిరి. ప్రాన్సు దేశమునందలి స్థితిగతులలో మార్పులేవియు కలుగలేదు. 19వ తారీఖున బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనల జర్మనీసేనలపై బడగా జర్మనీవారిసేన తిరిగి బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసేనలమీదపడినది. బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలు జర్మనుసేనలను ముఠముగా వెనుకకు కొట్టివేసినవి. జర్మనుసేనలకు నష్టమైనవారు. మబ్బుగాలి, వర్షములుగ నున్నది. అని వార్తాప్రకటన సంఘమువారు తెలిపినారు.

క్రీ. శ్రీశేషులగు కే. గోపాలరావుగారు.

ఆ. వారాయణ రావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

కడచిన పదిసంవత్సరముల నుండియు బొంబాయిలోని అమృతాంజనము కార్యాలయమున నుద్వేగియు, నామిగ్రులును నగు కే. గోపాలరావుగారు బొంబాయిలో నిన్నటి రోజున రక్తచిరచనములచే మృతి నొందిరని వినుటకంతయు చింతిలుచున్నాను. గోపాల రావుగారికి 28 సంవత్సరముల కంటే నెక్కువయిందదు. అంత విద్యాభివృద్ధి గాడు. ఆయినను, నాతని మొగముకొద్దరాదు. ముఖమున ప్రేమింపక మానరు. ఆతని తోనొక్కసారి సంభాషించువారతని స్నేహము నపేక్షింపక మానరు. రహస్యమి రెండు సంవత్సరములకిందట నా కీయనపరిచయము లభించినది. మేమిరువురము చాలమైత్రితో మెలిగిలిమి చెప్పగలము. ఆయన స్వామి భక్తియు, మిత్రవాత్సల్యమును మర్యాదలక్షణములును, నిష్కాపట్య స్వాధ్యయమును, నుచార సంకల్పములును నేనెన్నటికి మఱవజాలను. గోపాలరావుగారికిని నాకును నభిప్రాయములందును, నభిలాషలయందును, నేవిధముగ సంబంధములేకపోయినను, ఆయనవాత్సల్యమే నన్నయనస్నేహము నభిలషింప జేసినది. ఈయనను జానుభాగ్యముక నాకులేక పోయినను, ఆయన చిరునవ్వుగల మోమును, ప్రకాశమాన మగు నేత్రములును, నిష్కాపట్య జాతులును, సుందరవిగ్రహమును మాత్రము నాదృష్టిచండి మఱవజాలవు. గోపాల రావుగారే మహాత్మాత్వముచేసినను చేయకున్నను, ఆయన నామము మాత్రము అమృతాంజన కార్యాలయముయొక్క అభివృద్ధిలో డను, ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యాపనముతోడను, స్మరింపబడుచునే యుండును.

కావన
కటి
మగు
లాకమం
దొరతనము
కొనవలసి
తిరుగునే
అనేక
నలో
రము
గారు 11
ము, (

అక్కఱవీరినది. అటు అధికార, స్వాతంత్ర్యములు పొచ్చి పుత్రప్రభువగు బారుగారికి ఇది ఇవ్వములెదు. వెంటనే నిధ్యము కావలయునని ప్రజలును పుత్రుడు ప్రయత్నము అనిచివేయబడినది. మూడునెలలు జరిగినతరువాత పార్లమెంటు సభ మూసివేయబడినది. తిరిగి నిరంకుశప్రభుత్వము తీయాలై నది. హెచ్. ఎన్. బ్రెయిల్స్ ప్రభుగారు “రషియా ఇంగ్లండుల స్నేహమువలనిఫలము” అను పుస్తకములో రషియానుగూర్చి ఇట్లువ్రాసిరి:— మిలిటరీప్రభుత్వము ప్రజలను గణగణన పడ కించు చున్నది. సోషలిస్టునాయకులను రోజుకు ముగ్గురిని ఉరితీయుచున్నారు.

1907 సం॥ లో పార్లమెంటు తిరిగి సమావేశమైనది. రషియాలోని ప్రజాప్రతినిధిసభను “మామూలు” అందురు. ఈసభలో సోషలిస్టు సభ్యులు ఆసనముండిరి. వీరి అధికారమునకు మేరలేకండెను. వారి యధికారము ధ్వంసముచేయుటకు మంత్రియగు ప్రోలిప్ గారు సోషలిస్టులమీద కుట్రనేరముమోపిరి. అన్ని పార్టీలవారును ఒకకమిటీగ ఏర్పడి ఈనేరమును విచారించి సోషలిస్టులు నిర్దోషులని తీర్పుజెప్పిరి. కమిటీ వారు తీర్పుచేప్పక పూర్వమే, డూమా ఆపివేయబడినది. 85 మంది సోషలిస్టులను అరెస్టుచేసి, రహస్యముగ విచారించి 17 మందికి వ్యాసంవత్సరముల 5 సం॥ లో కఠినమైన విధించిరి. కఠినమైన పూర్తియైన తరువాత, నైరీయాలో ప్రవాస శిక్షను అనుభవించునట్లు ఉత్తర్వు చేసిరి. 10 మంది సోషలిస్టులు జన్మాంతము నైరీయాలో ప్రవాస శిక్షను అనుభవించునట్లు విధించిరి. నైరీయా-రషియాలో ఉత్తరముగ ఉత్తర భువప్రాంతమున నున్నది. ఇక్కడ చలి ఇంతింతని చెప్పతరముకాదు. మనదేశములో ఘోరముగ నేరములను చేసిన వారిని అందమాను దీవులకు పంపులాగున, రషియాలో దోషులను నైరీయాకు పంపుచు. 95 గురు సోషలిస్టులలో ఇద్దరు శ్రేణులో చనిపోయిరి. ఒకనికి పిచ్చియైతి పిచ్చివాండ్ర తరజాలయములో నున్నాడు. నెరేటెల్లెయను మహాకృతు జయిలులో నుండగ తయవ్యాధి ప్రారంభమైనది. ఇతడిప్పుడు “ఇంటికి మడిపి, కాటికి పీనుగ” కాకుండ నున్నాడు.

రెండవసారి డూమాను చడగొట్టినతరువాత, నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు భంగముకలుగకుండ జేయుటకును, ప్రజాస్వాతంత్ర్యోద్యమమును అణగద్రొక్కుటకును దొరతనమువారు అనేక క్రొత్తమార్పులనుజేసిరి. 1908 సం॥ లో డూమా మూడవ సారి సమావేశమయ్యెను. దీనిలోని సభ్యులు గవర్నరు మెంటుకు ఎక్కువ యిబ్బందిని కలుగజేయువారుకారు.

రాజకీయ ఖైదీలబాధలు.

దొరతనమువారు రాజకీయ ఖైదీలను నెట్టుబాధలను గురించి గవర్నరు మెంటుకు అనుకూలముగ వ్రాయు“నోవో ఈ వెంయా” అనుపత్రిక ఈ క్రిందివిషయమును ప్రకటించినది:— “రాజకీయ ఖైదీలచే తైలుకట్టలమీద కూలిపనిచేయించుదురు. రాజ్ డోల్ నో అనుగ్రామునొద్ద పనిచేయుచున్న రాజకీయ ఖైదీలను గొడ్లను బాడినట్లు వాడుచున్నారు. ఖైదీల తప్పేమియులేదు. నిరాధారులును, దుర్బలులును, అగుఖైదీలపై అధికారము చెలాయించ వలయునను వాంఛయే దీనికి కారణము. తొందరపడి జవాబు చెప్పినందుకు ఒకఖైదీని, వారిపై అధికారిగనున్న లియోనో నిట్లు అనునాయన చరిత్ర చేసినాడు.”

హింసించు లోని వారినికూడ అంత పూర్వము ఫిన్లాండు అంత సుఖముగాను పులో ఇంకొకటి లేదు. సర్వస్వాతంత్ర్యమును ముందెను. నానాటికి అభివృద్ధి నొందుచుండెను. ప్రజల నాగరకు లగుచుండిరి. ఫిన్లాండు సర్వస్వాతంత్ర్యమును ఆ భవించుట నిరంకుశప్రభువు లగు రషియావారికి తలపెట్టిన ముందెను. 1908 సం॥ లో ఫిన్లాండువారు చేయు కాసములను, అమలులో నెట్టుట నెట్టుకుండుట, అను అధికారము తమకు కావలెనని రషియావారు కఠినముగా నొడియని ఫిన్లాండు క్రంగిల్లినది. పరిపాలన కఠినమైనది. ఫిన్లాండు పార్లమెంటువారు ఇట్టివాతావృత్తములతోగనని రషియాను గవర్నరు మెంటుకు తెలిపిరి. నేను చేయుపనులు కూడదనుపాటి దా ఫిన్లాండు పార్లమెంటు అని, బారుగారు వెంటనే పార్లమెంటును పీకేసేరి.

ఇప్పుడు ఫిన్లాండును ఏలుచున్నది దేశప్రజలు కాదు. అధికారబందరు రషియానులే. ఎదురు తిరిగిన స్వదేశి అధికారులను పనినుండి తొలగించి, క్రూరులగు రషియానులను ఆయా స్థానములలో నిలిపిరి. ఫిన్లాండువారి నాగరకము ధ్వంసమైనది. ధ్వంసము చేసినదెవరు? ఇంగ్లాండు స్నేహితు లగు రషియా వారు. ఈ రషియానులకు సాహాయ్యము చేయుటకే మన సేనలు యుద్ధభూమిపై నిలిచినవి. పోల్యాండు గతి ఫిన్లాండు కన్న కోచనియము. పోల్యాండులో స్వభావము ఉపయోగించరాదు. రషియాను ల భాషను వాడవలెను. పరిషియా దేశముయొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించకుండుటకును, మరి ఏవిధముగ వాని కలిగించకుండుటకును, 1907 సం॥ లో ఇంగ్లాండు, రషియాదేశములు కాగితము వ్రాసి నొకరు, పరిషియాను వ్యవహారములలో ఏదో ఒకసాకు చెప్పి జోక్యము కలుగజేసికొనకుండుటకేగాక, ఒకరికి తెలియకుండ నొకరు, పరిషియా స్వాతంత్ర్యము కాపాడుటకు ఏవిధముగ జోక్యము కలుగజేసికొనరాదు. అను వరతులను ఆ కాగితములో వ్రాసికొనిరి.

కాని రుష్యా పరిషియాలో కొంచెము కొంచెముగ లోగి కొక ప్రారంభించినది. సర్ ఎడ్వర్డుగారు మిన్నకుండిరి. సాపము! పరిషియావారు స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుకొనవలెనని నానా అనఘలు పడిరి. ఈ ప్రయత్నములకుగాను చాలడబ్బును ఖర్చుజెట్టి బీదవారైరి.

డబ్బు సంబంధముగ చిక్కులనుండి పరిషియాను వైకి లాగుటకు, గొప్పతెలివి కేటలు గల మార్గము అను ఆమెరిక దేశీయుని 1911 సం॥ లో పిలిపించిరి. ఈయన వినుగుదిరావ లేకుండ పనిచేసి పరిషియాను మంచిమార్గము పరిషియాలోని బాగుపడుకొన వచ్చినది. లేదు. రషియా భవవాగ్దానములను మార్గముగాని పనినుండి తొలగి తనమును కోరినది. పరిషియా యిగ్నాగముకలుగకుండ చూచెదమని చెప్పిన నెట్టువినవలసినదని రషియాను పార్లమెంటు

శ్రీశ్రీగోచరములగు నధ్యక్షములతో వ్యాసమునిరచించి వారు బహుశ్రుతులుగా లోకమును ప్రమింపజేయఁ గోరుచున్నారే కాని విషయవివేచనముఁ గొంతకుఁగొంతయేని లెల కెక్కించుకొని నట్లు కాన్పించదు. వీరి వ్యాసములందలి యభిప్రాయము, వ్యతిరేకత్వముల ద్రుతాంతములుగా వ్రాయుట, గమనించిన కీర్తిభాషాప్రపంచమునఁ దప్పటడుగులవారను నాయాశయము సర్వమున కందిదవ్వగాదు.

శాస్త్రీగారు వ్రాసియు ప్రస్తుతప్రశ్న "అర్థశాస్త్రము సేరు సాసనా? కాదా?" యనునదియెన్నది. ద్వితీయపురుషార్థబోధకముగు శాస్త్రము నేదనినేని అర్థశాస్త్రమునట లో బాధకములేదనియు, నర్థశాస్త్రమునఁగా దండనీతియే యని యాశయముగా దనియు, నర్థశాస్త్రాంతర్యాతములై యెన్నియో విషయములు గలవనియు, వానిలో గొన్నింటినిగొప్పన రెడ్డిగారిగ్రంథమున కర్థశాస్త్రమును నామముసాధుననియు నాసిద్ధాంతమొందుచును. "అర్థశాస్త్రమునలోనర్థశాస్త్రాంతర్యాత" అనుపరిమధ్యధర్మముల బట్టియే అర్థశాస్త్ర బహుళత్వము, దానియందలి విషయ బాహుళ్యము, స్ఫురించెడి. మఱియు నర్థశాస్త్ర శబ్దనిర్వచన

విద్యాప్రాసంగికముగా "బ్రహ్మసామ్రాజ్యపరమార్థము" ప్రతిపాదన పరం విద్యాప్రాసంగికముగా "పరమార్థము" ఇతివందనీతిః ఇతి, చ, ఉచ్యతే, అని శ్రీశ్రీ పరమార్థముగాఁబోయి ఇతివందనీతిః ఇతి, చ, నుదాహరించి, రెడ్డిగారి గ్రంథములలోని విషయ వ్రాసియుంటున్నది. ద్వితీయ పర్యాయములై యందుటచే నాదానినర్థశాస్త్రమునట సాధునని యను వాదించితి. "సంస్కృత మెతేరి నవారి కందఱకును, పురాతనగ్రంథపరిచయముగల వారికిని"

అని శాస్త్రీగారు వారి సంస్కృత పాండిత్యమును, బురాతన గ్రంథ పరిచయమును వ్యంగ్యాత్ముగా వ్రాసియుంటున్నది. విషయసమన్వయమునకు దూరలగుట శోచనీయును. శ్రీయత రామలింగారెడ్డిగారు మనశాస్త్రీగారికంటె నెక్కుడు గ్రంథపరిశోధన గలవారని నూచించుటకై వారు నెక్కుగ్రంథముల రచించిననట శాస్త్రీగారి కాక్షేపణీయమైనది. కావున నర్థశాస్త్రశబ్దము సాధుననటకు రెడ్డిగారు, శాస్త్రీగారికంటె బ్రహ్మణ్యముగా నేను. ఇదిపరిశీలించి, వారి సంస్కృతాంశ శబ్దకామున "అర్థశాస్త్రము Science of wealth (Political economy). 2 Science of political science, politics అని వ్రాసియున్నా" (guide page 167) ఇందు political economy, The Science of wealth అను పదములనుండి తీరించి Science of wealth అను పదమునకు దీనికి నేకాద్యోతకముగాఁజేసియుంటుంటే శ్రీయతరెడ్డిగారిగ్రంథమునకర్థశాస్త్రమును సేరుమనశాస్త్రీగారు సంస్కృతమునకేర్పి, పురాతనగ్రంథభాషాధారక గ్రంథమునకు దనుక నేవారి కాక్షేపణీయమైనది గాదు.

పండితు లాక్షేపించలేదు. ఆక్షేపించరనియే నానమ్మకము. శ్రీయతరెడ్డిగారి గ్రంథమునకు వార్తాశాస్త్రమని పేరు పెట్టవలయునను శాస్త్రీగారి శాసనమునకు సమాధానముగా వార్తాశబ్దమునకు, వృత్తియూ, జనశ్రుతియు నర్థములగుటయు, వృత్తులు జనశ్రుతిపూర్వకములై పారంపర్యముగా నభ్యస్తమగుచుండ నాచువారికి వార్తాశబ్దము సాధకమాయెననియు, నావృత్తులకును, వృత్తివిషయమైన వార్తాశబ్దమునకును భేదమనియు, నర్థశాస్త్రాంతర్యాతమైన వార్తకు నర్థశాస్త్ర నామమే యొప్పుననియుఁ జెప్పియుంటిని. శాస్త్ర శబ్దనిర్వచన మారయని మనశాస్త్రీగారును, కృషికునీ దవాణిద్య పశుపాలనాదీకములను వార్తయనట మదాహరణముల నెన్నియో వ్రాసిరిగాని వార్తాశాస్త్రశబ్ద ప్రయోగముగాని. యావార్త, అర్థశాస్త్రాంతర్యాతముగాదనిగాని, రూపింపరైరి. అట్టిపండితులు, పాస్త్రాశబ్దమున, ఆరంభవ్యాస శబ్దములతో గమనించి ప్రయోగముల వ్రాసిరిగాని అర్థశబ్దమునవలె శాస్త్ర శబ్ద సమాసకముగా వ్రాయలేదు. దీనిబట్టియే కృషివాణి బ్యాది వృత్తులకు వార్తయను పేరు జనశ్రుతిగా నావృత్తులుంటుంటే సాధకమనియు, వార్తాశాస్త్రమును నడి లేదనియు, వావార్తయు నర్థశాస్త్రాంతర్యాత మనియు నాయను వాదము. సంస్కృతమునకేర్పి, పురాతన గ్రంథపరిచయములకడి శ్రాత్తకఱుకునందు శాస్త్రీగారు, పురాణపండితులని ఆశ్చర్యపండితులను నిగనింతురుగాఁబోలు. అయినశేమి? శ్రీయతర గామలింగారెడ్డిగారి గ్రంథమునకర్థశాస్త్రమునటయే సాధుననియు, వార్తాశాస్త్రమునట కవి సమయముగాదనియు నాట్టి పండితుల బ్రమాణముగాఁ గనవారందఱు సమ్మతించురు. మః శాస్త్రీగారు పండితా రంగీకరంజనేని అట్టిపండితుల శబ్దకోమునకుఁ గలుగుక శంకమే రెడ్డిగారి గ్రంథమునకుఁ గలుగనిండు శాస్త్రీగారు వ్రాసియున్న శేను కామలవాడనేకాన సరసులగ శాస్త్రీగారి సవరణలతో బహుశకరంచుభారము. నాయ విన్నపము శాస్త్రీగారి తప్పిదాక్షేపణమునకు సమాధానముగా దేని, శ్రీయతరెడ్డిగారే పరిపూర్ణమే మఱియేనీవిషయకై పండితుల ప్రాశ్ని కాభిప్రాయము నిరీక్షించుచు నింతలో విమించుదు.

ఒక విమర్శకుడు.

అర్థశాస్త్రమునా? వార్తాశాస్త్రమునా? అయ్యో, ఈవిషయముగా లోగడ శేను వ్రాసినదానితోడ శ్రీయత కుమారస్వామిశాస్త్రీ బి. యె గారు సంతృప్తులై యూరకుందురని యెంచితి. వాళ్లుకాక పాదతాడిత భుజంగంబు డెంబున నావిషయమయ్యే కాక శ్రీయత రెడ్డిగారిని గూర్చియు, నిందాస్తులిగర్భితంజ వారి యభిధానుభాతీర పూర్వకంబగు విమర్శకుండఁగిరి. ఈ భాషాప్రపంచమునఁ దప్పటడుగులవారుగాఁ గన్పట్టు కొం. తు. శాస్త్రీగారు వారి

గ్రామనామం.

V

అర్థశాస్త్రమా? వార్తాశాస్త్రమా?

అయ్యో, ఈవిషయముగా లోగడ శేను వ్రాసినదానితోడ శ్రీయత కుమారస్వామిశాస్త్రీ బి. యె గారు సంతృప్తులై యూరకుందురని యెంచితి. వాళ్లుకాక పాదతాడిత భుజంగంబు డెంబున నావిషయమయ్యే కాక శ్రీయత రెడ్డిగారిని గూర్చియు, నిందాస్తులిగర్భితంజ వారి యభిధానుభాతీర పూర్వకంబగు విమర్శకుండఁగిరి. ఈ భాషాప్రపంచమునఁ దప్పటడుగులవారుగాఁ గన్పట్టు కొం. తు. శాస్త్రీగారు వారి

పుత్రికయందు వ్రాసినలేఖలో "..... ప్రదేశమునందెట్టి వస్త్రాదులున్నదియు వెల్లడియైనది" వ్రాసియుంటిని. దీనిని నారాయణమూర్తిగారు జేలువిధముగా ప్రహించినట్లు కనబడుచున్నది. ఎట్టి వస్త్రాదులనగా పంపిణీకృత రకపు వస్త్రాదులలోయని నాయభిప్రాయము. ఈ యభిప్రాయమే తిరువాటివాక్యమున, పోనుపోను సంకతులకు జదివిన వెల్లడిగాకమానదు. ఆంధ్రదేశములోని కుష్టిసంకతులకు వస్త్రాదుల సంగతియు, నాకును కొంచెము తెలియును. నాకు తెలిసినంత వఱకు "వస్త్రాదు" అనదగినవారు మన ఆంధ్రదేశములోలేరు. నారాయణమూర్తిగారికి అల్లముసాపాచే అదర్శమైపోయింది. సర్వజనాంగీకారముగ అదర్శము కాజాలదు. ఈయనకు మనదేశములో పోడించినవారలేను సంగతి యొక యెన్నెలలో చేరినదికాదు. వృక్షములు లేనియూరిలో ఆముదపుచెట్ల మహావృక్షమని చెప్పుదురు. అసలయిన వస్త్రాదులను చూడవలయున్న అట్లు పంజాబునకో ఇట్లు మైసూరునకో పోవలయును. ఇట్టివల చెన్న పట్టణము నందలి కేరళాసాగులో నొక కుష్టి జరిగినది. వేలకొలది జనులు వచ్చిరి. వస్త్రాదులేవైనను మహావృక్షియులు. ఇందులో నొకరి శరీర శాస్త్రమునకు, చురుకుదనమున, లాభమునకు, చూచియే పోవలయును. ఆతనిని చూచి మెచ్చుకొనినవారులేరు. ఆతని కాండవృక్షమునకు వచ్చెను పొందనివారు అరు. వస్త్రాదనగా నిట్లాంటి మనుషుల పేర్కొనదగును. ఇట్టివానికి బహుమానము లిచ్చినను, నియ్యకన్నునకు, దారిభర్తలైనదిచ్చి, వారి విద్యను నొందించుట యొక్కము. ఆంధ్రదేశపు కుష్టి యను పేరున తెలుగునకెట్లు వంటివస్త్రాదులకో బహుమానమిచ్చి, వారిని లేవనెత్తి యాధికారము నొప్పించుట ఆయుక్తము.

పెన్నుపురి ఆంధ్రుడు.

III

కర్నూలు కట్టలముట్టుంది.

అయ్యో, మా భగవంతునిపైకికి నుమారు నాలుగు ముసలుల నుండి యెందుకొకొక కట్టలయొక్కభాగము ఆవ్యాపారగారులు విశేషముగా వృద్ధిపరిచియున్నారు. సర్కారువారి భోజనాభ్యుదయముల ప్రస్తుతములేనిదే మాకు నింతటికట్టల కట్టించి కలుగుటకు కాగణమని చెప్పవోవలెను. ఇప్పటికి మా నాగములకొండకు మంచి యెండికట్టలముండెడిక మృగవి యిప్పుడు పచ్చిక పైలేమండెడిక న్నారు. ఈనాళ్లకాలముందు అటు చెడికొని భుజియించి అక్లిమలకు పోయి చాల తొందర కలుగుచు యమునకు అక్లిమకుచేరక చాలనిబ్బండు. ఇంతేగాక ఒక్కొక్కరినను సదరు

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GERMANY'S ACT OF VANDALISM: RHEIMS CATHEDRAL DESTROYED.

A GERMAN AND A BRITISH CRUISER SUNK.

PEACE PROPOSALS; GERMANY HOLDS ENGLAND RESPONSIBLE FOR CONTINUANCE OF WAR.

THE MONTEGRIN ADVANCE: WITHIN SIGHT OF SARAJEVO.

(REUTER'S AGENCY.)

From the Centre of war we have fresh news except that the situation is unchanged and that Counter-attacks are being repulsed. The fight must be very thick and the hosts at appalling numbers. Giving ground and gaining ground appear in reports and no more. A terrible battle, we understand, is raging the east of Peronne certainly a long way off from the Aisne. When countries declare war on one another besides the arena of the actual fighting there are other places where a kind of guerilla warfare is waged just for the harassment of it. To the stronger the effects of such warfare are as straw, to the weaker very often most embarrassing. The Germans have sunk another British Cruiser on the eastern Coast of Africa. The instrument was a Cruiser just as adventurous as the "Emden". An attempt by a German steamer to sink a British Gunboat has ended in the German steamer's wreck. Off South American Coast the British Cruiser "Carmania" was sent a German Merchant Cruiser to the bottom of the sea. It is said that in aerial warfare Germany has so far lost 21 Aeroplanes. Turning in another direction we hear that the Montenegrins are within fifteen kilometres of Sarajevo.

GREAT BRITAIN.

British Light Cruiser Disabled.

Another German Ship at Large.

LONDON, September 20.—(10-15 P.M.)—The Press Bureau announces that the German Cruiser "Koenigsberg", attacked H. M. Light Cruiser "Pegasus," while the latter was anchored at Zanzibar, repairing its machinery completely disabling her. The "Pegasus," which was strangled, lost twenty-five killed and eighty wounded.

[The "Koenigsberg" is one of the German cruising ships displacement 3,350, completed in 1907 and carries 10 4-1 in. 82-1 in. 4 in. with 2 submerged torpedo tubes and having a speed of 23.5 knots.

[The "Pegasus" is a third class cruiser, displacement 1,355 tons, completed in 1899, carrying 8-4 in. guns and two torpedo tubes with a speed of 20 knots.]

Further Details.

LONDON, September 20.—(10-55 P.M.)—The Press Bureau states that since the outbreak of the war, the "Pegasus" has been working from Zanzibar and rendered very useful services, including the destruction of Dar-es-Salaam. As she was repairing the machinery and cleaning the boilers, she was taken at a disadvantage. Moreover she was somewhat outranged by the "Koenigsberg" which had 12 inch guns.

Done to the "Koenigsberg" is not known. Last seen steaming south.

A British Cruiser Sinks a German Cruiser.

First Lord's Congratulations.

LONDON, September 20.—(10-25 P. M.)—The Press Bureau states that the British Auxiliary Cruiser the "Carmania" engaged a German merchant cruiser "Cape Trafalgar" or "Berlin" on the South American coast. The German vessel capsized and sank after action lasting an hour and three-quarters. The Collier rescued the survivors. The "Carmania" had nine killed and twenty six wounded. The "Carmania's" opponent carried eight four inches and Pompons. No Officers were hit.

Mr. Churchill has telegraphed to the Captain of the "Carmania" "Well done. You fought fine action to successful finish".

Attempt to Sink a British Gunboat.

Assailant Wrecked.

LONDON, September 20.—

H. M. Cruiser "Cumberland" reports that a German Steamer unsuccessfully attempted to sink H. M. Gunboat "Dwarf" with an infernal machine. The "Dwarf" was captured. There was another steamer "Dwarf" which was captured. The "Dwarf" which was assailing herself.

She lost

accident, the cause of which will probably never be known. There was no enemy in the neighbourhood.

The "Carmania's" Exploit.

LONDON, September 20.—(5-15 A. M.)—The "Carmania" is a Cunard Liner.

Reuter's correspondent at Buenos Aires says that the "Carmania" sank the "Cape Trafalgar" which is a new 19,000 ton liner.

Cables to the Viceroy.

The Recent Naval Actions.

SIMLA, September 21.—The following telegram from the Secretary of State to the Viceroy was despatched at 1. A. M. to-day:—

It is announced by the Admiralty that on 20th September while cleaning her boilers and repairing in Zanzibar H. M. Ship "Pegasus" was attacked by the "Koenigsberg" which owing to longer range guns completely disabled the "Pegasus" with loss estimated at twenty-five killed and eighty wounded. The "Koenigsberg" was last seen steaming in southerly direction.

On 14th September the British Auxiliary Cruiser S. S. "Carmania" sunk a German armed merchant Cruiser off the East Coast of South America after an action of one and three quarter hours.

His Majesty's Ship the "Dwarf" off Cameroons frustrated attempts to sink her by an infernal machine and also intentional collision by a German merchant's ship which was wrecked in the attempt. Two German launches carrying explosives were captured by His Majesty's ship "Cumberland".

"Koenigsberg" is nearly half as large again as "Pegasus" being three thousand and three hundred tons against the latter's two thousand and two hundred.]

Situation Unchanged.

Official News to the Viceroy.

SIMLA, September 21.—The following is the Secretary of State's telegram to the Viceroy, despatched at 7-35 last night:—The Press Bureau states that the situation in France is unchanged. The German counter-attacks on the 19th September were easily repulsed with loss. The weather is bad.

The Battle of Aisne.

German Attacks.

LONDON, September 21.—(3-30 A. M.)—A British Cavalry Officer, describing the battle of the Aisne, says that as at Mons the British Cavalry devoted their chief efforts to the repulse of the German attacks, the Germans suffered terribly. The British Cavalry formation.

the German Flank.

—A message from Amiens to the effect of furious fighting to the east of the city, with a possible attempt to turn the flank.

Attitude-The Difficulty.

Willing to Declare "A Draw".

September 21.—The London correspondent of the "Daily Gazette" cables:—London "Times" New York correspondent Washington, to a New York paper,

stating on the highest diplomatic authority that Germany will gladly listen to any suggestion, but is prevented by the attitude of England. Germany will not stop the fight so long as England declares that this must be a war to a finish. Germany is now willing to call a draw on condition that Germany in Europe remains intact and is let alone by the other Powers around her in future.

Attempt to Blame England.

This is regarded as an attempt to throw the responsibility for the continuance of the war on England.

A Storm of Indignation.

A storm of indignation has been aroused in America by the publication of the text of the Belgian indictment of German methods of warfare.

Sympathy with British Prisoners.

As the women at Dolberitz had been showing sympathy with British prisoners giving them cigarettes and sweets, it is reported that the guarding of the camp will be made more rigorous.

Mr. Redmond's Recruiting Speech.

Strong Appeal to Irishmen.

LONDON, September 21.—(3-30 A. M.)—Reviewing Volunteers at Wicklow Mr. Redmond declared that the war had been undertaken in the defence of right principles and morality. Irishmen would be forever disgraced if they shrank from proving their gallantry on the battlefield which had distinguished their race throughout history.

The Toll of War.

THE COUNTRY'S HEROES.

Further Casualties Among Officers.

LONDON, September 21.—The following casualties among the officers were announced to-night.

KILLED.—Captain A.M. Byng, Royal Fusiliers; Major Carpenter-Garnier and Second Lieutenant Compton Thornhill, Scots Guards; Lieutenant G. Fitzpatrick, Welsh Regiment; Captain R. Gordon, Northamptonshire Regiment; Lieutenant H. R. Jones, Scots Guards; Major J. Kerrich, Welsh Regiment; Captain J. H. Mathews, Northumberland Fusiliers; Second Lieutenant N. M. Owen, Royal Field Artillery; Second Lieutenant G. Polson, Black Watch; Lieutenant R. F. Simson, Royal Field Artillery; Lieutenant Swanwick, Gloucestershire Regiment; Captain T. Wright, Royal Engineers; Lieutenant M. Yeatman, South Wales Borders; Captain H. Toppin, Northumberland Fusiliers, and Major H. T. Wynter, Royal Field Artillery.

WOUNDED.—Major Deshon, Royal Field Artillery; Major F. Duncan, Royal Scots; Major W. Madocks, Royal Field Artillery; Lieut. Colonel W.E. Smith, Lincolnshire Regiment; Major A. H. Maitland and Major A. D. Nicholson, Queen's Own Cameron Highlanders.

FRANCE.

Germany's Acts of Vandalism

Great Indignation in Italy.

LONDON, September 21.—(5-15 A. M.)—The ruin of Rheims Cathedral, the French Westminster Abbey, which only the walls are remaining, is considered the crowning act of vandalism worse even than the burning of Louvain. It has caused a consternation in the world of Art and Religion. The Cathedral was in itself a priceless relic of mediæval art and it contained exquisite treasures and relics, including a Chasuble of Thomas-a-Beckett.

TELEGRAMS.

[Chasuble is a short back and breast vestment of the celebrant at the Mass or Eucharist.]

LATER.

LONDON, September 21.—(1-45 P.M.) A message from Amsterdam says that the Germans issued orders to spare the Rheims Cathedral as much as possible. Nevertheless a Chalons message says that now only a few walls of the Cathedral are left standing and that the Hotel, De Ville Museum etc, were also destroyed. These acts of vandalism have caused great indignation in Italy.

The Maubeuge Forts.

Surrender Unconfirmed.

LONDON, September 20.—This afternoon's Paris Communique adds:—We are still without confirmation of the reported surrender of those Maubeuge forts which have not been destroyed.

News From the Battle Front.

Fierce Attacks and Counter-Attacks.

LONDON, September 21.—(2-20 A.M.)—The official announcement published in Paris at eleven o'clock yesterday evening says:—The French north of the Aisne and below Soissons gave some ground before a violent attack by superior forces, but immediately reconquered their positions. The French continue to progress on the right bank of the R. Oise. The French troops have also repulsed all the vigorous attacks by the enemy north of Arras. The French attacks have made further progress in Argonne. The last rains have soaked the ground rendering movement very difficult.

Fighting in the Air.

REMARKABLE FEAT BY M. VERDINES.

21 German Aeroplanes Destroyed.

LONDON, September 21.—A French soldier, in a letter, relates a remarkable feat by M. Verdines, the aviator. He says that the French fired at a German aeroplane with great success. Thereupon M. Verdines went in pursuit, to a height of six thousand feet and riddled the German. This makes the twenty-first German aeroplane destroyed and the second bagged by M. Verdines in three days.

GERMANY.

Saxon Army Reorganised.

General Relieved of Command.

LONDON, September 20.—General Von Hausen's Saxon army in the centre who were split up and reorganised. General Von Hausen, relieved as formerly Minister of War in Saxony, has been relieved of his command.

Saxon Cavalry in Galicia.

LONDON, September 20.—A division of Saxon Cavalry participated in the Austrian debacle.

Kaiser Never Lies

German Soldiers' Faith in Their Emperor.

LONDON, September 21.—(3-30 A.M.)—The simple faith of the German soldiers in Emperor William is related by a French journalist, who informed the prisoners of the German defeat at the Marne. The prisoners stoutly refused to believe it, declaring that the Kaiser never lies.

SERVIA.

The Servian And Montenegrin Advance.

Within 15 Kilometres of Sarajevo.

LONDON, September 21.—(1-45 P.M.)—An official telegram from Nish says that the Montenegrin Army is within fifteen kilometres of Sarajevo. Everywhere the Servians are making progress. They have routed a strong force of Austrians and Bosnians beyond Loznitz. Prince George of Serbia was severely wounded while leading his battalion.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

CALCUTTA.

Barisal Conspiracy Case.

CALCUTTA, September 21.—Mr. Camell, Second Presidency Magistrate, had before him three political offenders charged with various offences. Madan Mohun Bhowmick, last of the absconding accused in the Barisal conspiracy case, who was arrested yesterday, was produced before the Magistrate. The charge against him was of conspiracy, and he was remanded to Hajat till 2nd October. The next man was Tarakeswar Guha; B.A. He was

TELEGRAMS.

alleged to be an associate of Protul Chunder Ganguli, a proclaimed political offender. His case was adjourned, accused being released on bail. Shishir Kumar Ghosh of Faridpur, an associate of Bhowmick, was placed before the Magistrate and remanded to jail.

Tibetan Affairs.

CALCUTTA, September 21.—Reinforcements sent recently to his eastern frontier by the Dalai Lama are reported to have been successful for the time being in checking the Chinese advance into Tibet. There appears to be no truth in the rumours circulated by Tibet traders to the effect that a Chinese force had got within a hundred and fifty miles off Lhasa.

Long Chen Shotra, who was recently at Simla is leaving Darjeeling for Chumba Valley.

BURMA.

The "Emden."

Where did it Come from?

RANGOON, September 21.—The German Cruiser "Er" the details of whose operations in the Bay of Bengal have already been reported is supposed to have come through the straits of Sunda from a port in Java where she is supposed to have been in hiding since last heard of and then up the coast of Sumatra, past Nicobar and Andamans into the Bay of Bengal.

German Fair Play.

MAILS ALLOWED TO PROCEED: A SIGN OF Better Germany.

RANGOON, September 21.—When the "Dovre" was stopped in the Bay on Friday, the officers of the "Emden" on boarding her, found that she carried the Singapore, China and Penang Mails for Rangoon. The officers expressed the intention of seizing the Mails, but on the Captain of the "Dovre", appealing to their instincts of fairplay and pointing out that it would do no harm to allow the Mails to proceed and would relieve a lot of anxiety in Rangoon, they were allowed to go. The Mails were delivered to-day.

New Educational Appointments

RANGOON, September 21.

The Secretary of State has sanctioned the creation of three additional Professorships in the Indian Educational Service for the Government College, Rangoon one for English, one for Philosophy, and one for Mathematics.

UNITED PROVINCES.

Railway Breaches.

ALLAHABAD, September 21. Owing to continuance of heavy floods the Oudh and Rohilkhand main line has breached again between Bareilly and Rampur. Traffic is at present being transhipped, but through traffic will be diverted via Chandausi if necessary.

Arrah Murder Case

ARRAH, September 21. Judgment in the Arrah murder case will be delivered on the 9th October.

Judgment Postponed

ARRAH, September 21.—Judgment in the Nimej temple murder case fixed for to-day has been postponed to 5th October.

BOMBAY.

A New Big Hospital for Bombay.

Scheme Approved by Corporation.

The Committee of the Corporation to consider the proposed scheme for a new hospital in the north of Bombay, is today in session. The site at Parel offered by the Bombay Memorial Association and seven lakhs is offered by the Corporation. The plans and estimates with accommodation for 270 beds have been approved by the Association. The initial cost of the hospital is 21 lakhs and maintenance charges 10 thousand rupees. It is proposed to attach to the hospital a school for the Committee approved the proposal for this purpose. The Corporation has been informed that the capital cost of the hospital would not only bear the whole cost of the building but also help towards making up the hospital building.

TELEGRAMS.

Closing of Wells in Bombay.

A MONARCH PETITION.

Corporation mulls Consideration.

Breeze.

BOMBAY, September 21.—At a meeting of the Bombay Corporation to-day, an hour and a half was spent in discussing the petition signed by twenty-five thousand people protesting against the policy of filling in wells in the city as an anti-flood measure. It was decided to inform the petitioners that the matter was receiving careful consideration and that care would be taken not to hurt the religious susceptibilities of the people. During the debate Mr. Jehangir Petit who championed the petition protested against the remark by Mr. C. Jee Jehangir that sympathy with people was not monopolised by a few members. This Mr. Petit said was impertinence. But Mr. Cavasji said if there was any impertinence it was on Mr. Petit's part and he treated with contempt the impudence which Mr. Petit had displayed. There was rather an animated exchange of views before the resolution was carried. An amendment that the matter be referred to a committee being registered in the course of the debate some members threatened that passive resistance might be resorted to if the representation was ignored.

SIMLA.

One Code Word Remittances

Will Be Accepted.

SIMLA, September 21.—The following Press Communique has been issued:—It was notified a few days ago that the Chief Censor, London, refuses to pass one code word remittance cables unless plain language follows the code word. It has been ascertained that this is not the case. The notice is therefore cancelled.

A Distinguished Arrival.

The Lieutenant-Governor of Bihar and Orissa arrived at Simla to-day.

All-India Weather.

SIMLA, September 21.—In northwest India the bulk of heavy rain has ended, but in northeast India a Burma the monsoon has been fully active, and scattered falls occurred in the rest of the country. Rainfall has been nearly general in Burma, Assam, Chota Nagpur, a part of United Provinces, and local in Bengal, Bihar, Central Provinces, Bombay Deccan, Mysore and Madras. A few falls also have occurred in Orissa, the United Provinces, Kashmir, Gujarat, west Central Provinces, south Hyderabad and southeast Madras. The principal amounts are:—Tavoy three inches, Moulmein one and half, Toungoo, one, Nimbu and Myitkyina one and half, Gauhati and Silchar two, Cherrapunji four, Mymet singh two, Jalpaiguri one and half, Benares, Allahabad, and Cawnpore one, Seoni two, Pendra three, Bilapuri Gulbarga one, and Bellary three.

FORECAST.—Decrease of rain in Madras, Hyderabad and United Provinces.

జ్వర హరి.

సీసా 1-8 వలయా. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమామూలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన వట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గృహచిక్షాశలు.

నోటీసు.

కొండలు విలేఖకులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయచూచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకనైపుననే వ్రాసి పంపుదుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

వారపత్రిక

చందాదారుల కెప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు నీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱుననమూనా పత్రికను దెప్పించవేడుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడు చుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మోహిని తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు చాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుదేరును.
మనోహరముగా నుండును.
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.

తప్పుకొనుట యుక్తము
ఇది మనోహరమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదళ, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రావగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నలచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి.
9. జహంగీరుపేథి, మద్రాసు.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తెలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తురులో తేలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొడ్డగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సిసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శైత్యము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునవ్రేబలింపు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బునము, 5. శ్మయదగ్గు దగ్గుకునెవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగరోప్పు ఆయాసము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములయందు ఏర్పడు బొగ్గుపులుసువాయువు త్వరలో ప్రాణవాయువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత యేర్పడినకొలది వృద్ధిజెందును. దగ్గుగలప్రతివారు దీనిని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది.

కఫహరి చూర్ణము.

ఈ చూర్ణము సనమూలినచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బునము, కాసేసిన శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా వ్యాధివలనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరఘోర్వమును కారణములు. రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జీర్ణోద్దియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లశబ్దము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజబ్బులకు వజ్రగుళికలు స్రావ్యుధమునంటికి.

కుష్టుగుళికలు.

బీళ్ళ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము చాడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి.
9. జహంగీరుపేథి, మద్రాసు.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మీ జరులజాలు తిరిగితిసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిదురపట్టక బజ్జల బజ్జలచుండు అవస్థపగ వారికై ను వద్దు.

సుఖభోగి తైలము.

డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్నివిధముల వ్రణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనె సరాసిన చుండు, పొట్టురాయి, జీల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెళ్ళుచున్న హానిగలుగక చుక్కగలబెరు గ గలవు.

గజ్జికీ తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిజేయును.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్త పుష్టికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము.
20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-0-0

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి.

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేర లేదని వాదించు నప్పుడుగాని మరె యితర సంబంధమున నుత్తరములు వ్రాయునప్పుడుగాని అచ్చుతోము ద్రింపబడిన వాటిపేర్లకు ముందుగానన్న నెంబరును తప్పక వ్రాయవలయును. అట్లు వ్రాయ లేని జవాబులు సులభం

ముందు
పుడు దినపత్రిక
పత్రికతో సహా
తోవచ్చు వే
వలయునని వే
బాబతువారికి
లో జేర్చు

Published by K. Nageswara Rao at the Andhrapatrika Press, No. 9, Jehangir Street, George Town.